

Beretning fra Statsfrøkontrollen

for det 59. Arbejdsaar

fra 1. Juli 1929 til 30. Juni 1930.

Ved K. Dorph-Petersen.

I. Almindelige Meddelelser om Virksomheden.

I det her omhandlede 59. Arbejdsaar er der undersøgt 25 738 Prøver, hvilket er 2145 Prøver færre end Aaret forud, hvor Antallet var omtrent 3000 større end i hvert af de foregaaende ti Aar. Nedgangen skyldes hovedsagelig, at vi i Maanederne April—Juni har modtaget meget færre Prøver end i den tilsvarende Periode Aaret før, hvilket foraarsagede, at det timelønnede Personale maatte hjemsendes ca. 1 Maaned tidligere end sædvanlig.

Den nævnte Tilbagegang i Prøveantallet i 1929—30 i Forhold til Aaret forud staar rimeligvis i nogen Grad i Forbindelse med, at Frøavlsarealet i 1929 var ca. 2600 ha mindre end i 1928.

Denne Tilbagegang faldt især paa Græsføarealet og inden for dette igen paa Hundegræs, der gik ned fra 8800 ha i 1928 til knap 7000 ha i 1929. Alm. Rajgræs gik 300 ha tilbage, medens Arealet med Ital. Rajgræs og forskellige andre Græsfrøarter øgedes noget.

Arealet med Frø af Græsmarksbælgplanter var i 1929 500 ha mindre end i 1928. Tilbagegangen fordelte sig omtrent lige paa Rødkløver og Hvidkløver.

Som Helhed var Arealet med Roefrø ca. 300 ha større i 1929 end i 1928.

Om Spireevnen af det i 1929 avlede Frø udsendtes der den 10. Januar 1930 gennem Fagbladene og nogle Dagblade en Meddelelse: »Spireevnen af det i sidste Halvaar af 1929 undersøgte Frø«. Af denne fremgaar det, at det i 1929 avlede Frø gennemgaaende havde normal Spireevne. Af de undersøgte Ager-Hejreprøver havde dog en ikke ringe Del en forholdsvis lav Spireevne, sandsynligvis fordi det helt eller delvis var gammelt Frø. Medens Runkelroefrøet gennemgaaende havde en særdeles god Spireevne, var Spireevnen af en Del af de

undersøgte Kaalroe- og Gulerodsfrøprøver væsentlig lavere end normalt, rimeligvis ogsaa fordi disse Prøver helt eller delvis var gammelt Frø. — I øvrigt skal henvises til Tabel 2, Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for 1929—30, og de dertil knyttede Bemærkninger.

Den 10. Januar 1930 udsendtes der et Cirkulære vedrørende haarde Korn, hvori det anførtes, at Erstatningsreglernes Bestemmelse, Side 6, skal forstaas saaledes, at et Antal haarde Korn svarende til Garantitallet + Latituden regnes som spirede, medens haarde Korn derudover regnes til en Tredjedel af spirede Kornes Værdi. Er der ikke givet særlig Garanti for haarde Korn, betragtes Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for haarde Korn i paagældende Art i det foregaaende Tiaar som garanteret. Dersom et vist Maksimumsindhold af haarde Korn er garanteret, bortfalder Latituden. — Gennem Landbrugshladene udsendtes samtidig en Redegørelse vedrørende haarde Korn.

Paa Frøkontrolkommissionens Møde i Juni 1930 bestemtes det, at Knæbøjet Rævehale, der hidtil havde været betragtet som fremmed Kulturfrø, skulde regnes som Ukrud. Efter at der den 26. Juli 1930 var udsendt et Cirkulære desangaaende til Statsfrøkontrollens Kunder, indløb der imidlertid Anmodninger fra alle de Firmaer, der var interesserede i Handelen med Alm. Rapgræs, om, at Bestemmelsen maatte blive ophevet eller dens Ikrafttræden udskudt, idet Opkøbet af Rapgræs fra Frøavlerne allerede havde fundet Sted i Maj og Juni Maaned, inden det nævnte Cirkulære var udsendt. Sagen blev forelagt Frøkontrolkommissionens Medlemmer, hvorefter der den 8. September udsendtes et Cirkulære om, at Bestemmelsens Ikrafttræden var udskudt til et Tidspunkt, der vilde være at fastsætte paa Frøkontrolkommissionens Møde i December 1930¹⁾.

Paa alle Analysebeviser for Alm. Rapgræs, paa hvilke der er anført Tal for fremmed Kulturfrø, specificeres det herefter, hvor meget Knæbøjet Rævehale der findes i Prøverne, naar Indholdet deraf er over 0.1 pCt., for at Indsenderne kan være klare over, hvad det vil betyde, naar denne Art over-

¹⁾ Ved Frøkontrolkommissionens Møde den 10. Decbr. 1930 vedtoges det, at Bestemmelsen skulde træde i Kraft fra 1. Juli 1931.

føres til Ukrud. Knæbøjet Rævehale forekommer kun meget sparsomt i andre Frøarter end Alm. Rapgræs.

Paa Opfordring af Professor, Dr. *Baur* har Beretningens Affatter i »Der Züchter«, 2. Aargang, 1930, skrevet en Artikel: »Die Organisation des Sortenprüfungswesens und der Saatgut-erkennung in Dänemark«. I »Nordisk Jordbrugsforskning«, 1930, er der optaget to af Inspektør *Chr. Stahl* affattede Beretninger fra Statsfrøkontrollen. Den ene bærer Titlen: »Spiringsundersøgelsernes Varighed« med Undertitlen: »Kan Spiringsundersøgelserne afsluttes tidligere, end det efter de nu-gældende Regler sker?« Dette besvares for en Del Frøarters Vedkommende bekræftende, idet Beretningen slutter som følger:

»Den foretagne Opgørelse viser altsaa, at Spiringsundersøgelserne ved Statsfrøkontrollen for nedennævnte Frøarter kunde slutes tidligere, end det nu sker, uden at dette vilde influere nævneværdigt paa Resultaterne:

Alm. Rajgræs, Ital. Rajgræs, Eng-Svingel, Ager-Hejre, Hundegræs, Alm. Rapgræs, Runkelroe, Sukkerroe, Turnips, Kaalroe og Gulerod.

For Frø af Græsmarksbælgplanter og for Eng-Rapgræs kan det efter den foretagne Opgørelse ikke tilraades at forkorte de fastsatte Frister for Spiringsundersøgelserne, og for en Række Havefrøarter omfatter Opgørelsen for faa Prøver til, at man paa dette Grundlag kan tage Stilling til Spørgsmaalet.»

Den anden af de nævnte Beretninger bærer Titlen: »Forsøg med Opbevaring af Rødkløverfrø«. I denne omtales to Forsøg. En Undersøgelse i Sommeren 1926 omfattede 77 Prøver polsk Rødkløverfrø. Portioner af disse Prøver opbevaredes fra Februar-Marts til August, dels i et af Statsfrøkontrollens Laboratorier, dels i et uopvarmet Kælderrum, der mentes nogenlunde at svare til almindelige Lagerforhold. Resultatet viste, at Spireevnen under disse »Lagerforhold« gik meget stærkt tilbage i Sommerens Løb, medens Spireevnen holdt sig særdeles godt hos Frø, opbevaret i Statsfrøkontrollens Laboratorium.

Det følgende Foraar iværksattes i Samarbejde med en Række Firmaer et nyt Forsøg, ved hvilket man for 60 Prøver af Rødkløverfrø sammenlignede Spireevnens Bevarelse under følgende Opbevaringsforhold:

1) Virkelige Lagerforhold hos de forskellige Firmaer, 2) et Loft paa Statsfrøkontrollen, hvor man mente, Forholdene ret nøje svarede til Lagerforhold, og 3) et af Statsfrøkontrollens Laboratorier.

Undersøgelserne udstraktes over to Aar til Maj 1929. Frø, opbevaret paa Statsfrøkontrollens Loft og paa de fleste Lagre, havde i denne Tid tabt saa væsentlig i Spireevne, at det var ret værdiløst til Udsæd, hvad bl. a. Udsaaning i Statsfrøkontrollens Have i Maj 1929 viste. Spireevnen hos nogle Prøver fra et særlig tørt Lager var gaaet væsentlig mindre ned end hos de øvrige Prøver paa Lagrene, og Prøverne, der var opbevarede i Statsfrøkontrollens Renhedslaboratorium, havde bevaret Spireevnen langt bedre end Prøver fra Lagrene.

Forsøgets Resultat understreger saaledes stærkt Betydningen af, at Frø opbevares saa tørt som muligt.

Paa de samvirkende sjællandske Landboforeningers Jubilæumsdyrskue i København i Juli 1930 arrangerede Statsfrøkontrollen en omfattende Udstilling vedrørende dennes Arbejde og Resultater af nyere Undersøgelser af praktisk Interesse. Tillige er der sendt Materiale til enkelte andre Planteavlstudstillinger.

Korrespondancen følger, hvad Udsendelsen af Analyse-resultaterne angaar, Antallet af indkomne Prøver. Desuden er der udsendt en Række Meddelelser og Tryksager, navnlig vedrørende den selvvirkende Kontrol, samt Regninger og et betydeligt Antal særligt udarbejdede Besvarelser og Meddelelser.

En større Del af disse Forsendelser (ca. 1000) er Korrespondance, som Frøkontrollens Direktør som Præsident for Den internationale Frøkontrollassociation har ført, dels med de forskellige Landes Regeringer og dels med Ledere af Frøkontrollanstalter Verden over, der er Medlemmer af Associationen. — Beretningens Affatter har fortsat redigeret Associationens Tidsskrift og har til dette udfærdiget enkelte Meddelelser og Referater, ligesom ovennævnte Beretning fra Statsfrøkontrollen om Spiringsundersøgelseernes Varighed i tysk Oversættelse med engelsk Resumé har været optaget i dette.

Efter Indbydelse af den ungarske Regering og som dennes Gæst deltog Frøkontrollens Direktør i den internationale Frøhandlerkongres i Budapest i Maj 1930.

I Fremmedbogen har Gæster fra følgende Lande indtegnet sig: Sverige 22, Bulgarien 2, Norge 1, Holland 2, Polen 107, Rusland 4, Czekoslovakiet 3, Frankrig 29, Tyskland 5, Schweiz 1, England 1, Østrig 1, Finland 1, De forenede Stater 4, Japan 8, Ægypten 1, Canada 1, New-Zealand 2, Chile 1, Kina 2, Danmark 335.

Frøkontrollen har som Gaver modtaget en Række Tidsskrifter, Beretninger og Særtryk fra andre Frøkontroланstalter m. fl., for hvilke Frøkontrollens bedste Tak herved udtales.

II. Antallet af undersøgte Prøver og disses Fordeling.

I Aaret fra 1. Juli 1929 til 30. Juni 1930 har Statsfrøkontrollen, som foran nævnt, i alt undersøgt 25 738 journaliserede Prøver.

Af disse er:

Indsendt af Frøhandlere	16541	Prøver
» » Frøavlere	} og disses Organisationer {	2869 »
» » andre Jordbrugere}		
Undersøgelser, udførte for Frøkontrollens Regning	658	»

Frøhandlerne har indsendt 852 Prøver færre end Aaret forud, Frøavlere og andre Jordbrugere 1199 færre. Antallet af Frøkontrollens egne Undersøgelser er 94 mindre end i 1928 —29.

De fra Frøhandlere indsendte Prøver var fordelte paa følgende Maade:

	Indsendte fra Byer og Pladser	Ind- sendere	Antal Prøver
København	1	52	4315
Øvrige Sjælland og Bornholm..	33	62	1872
Lolland-Falster	5	18	2744
Fyn	17	45	2015
Nørrejylland	53	86	4043
Sønderjylland	13	19	576
Norge	5	7	10
Sverige	18	27	313
Finland	4	13	183
Storbritannien	7	10	30
Holland	3	3	14
Tyskland	9	26	222
Danzig	1	4	27
Letland	2	7	158
Czekoslovakiet	4	5	5
Polen	2	2	7
Ungarn	1	1	2
Frankrig	3	3	4
Italien	1	1	1
I alt...	182	391	16541

De 8539 fra Frøavlere og andre Jordbrugere og disses Organisationer indsendte Prøver — af hvilke 3689 var af indkøbt Frø til Efterundersøgelse — fordeler sig geografisk paa følgende Maade:

	Indsendere	Antal Prøver
Sjælland og Bornholm	2516	3540
Lolland-Falster	226	333
Fyn	679	787
Nørrejylland	2609	3221
Sønderjylland	525	605
Sverige	2	24
Tyskland	2	27
Østrig	1	2
I alt	6560	8539

En større Del af disse Prøver (2384) er indsendt af Danske Landboforeningers Frøforsyning, idet der undersøges Prøver af alle de større Frøleveringer fra Avlerne, som faar Afregning efter det ved Analysen fundne Resultat. (Hver Avler er regnet for en Indsender).

Denne rationelle Afregningsmaade benyttes nu ogsaa af mange andre Frøfirmaer. Dette gælder saaledes de Firmaer, der benytter de af De samvirkende danske Frøavlereforeninger anerkendte Frøavlskontrakter. Ogsaa de af nævnte Frøavlereforening anerkendte Slutsedler til Brug ved Handel om Raa-varer af Græsfrø indeholder Bestemmelse om, at Statsfrøkontrollens Analyse skal benyttes som Grundlag for Afregningen.

Der er i det forløbne Aar undersøgt 658 Prøver for Statsfrøkontrollens egen Regning. De fleste af disse Undersøgelser staar i Forbindelse med forskellige Forsøg, 23 Prøver er undersøgte for fremmede Frøkontrolanstalter, 19 som Led i Den internationale Frøkontrollens Arbejde.

Som nogle af de Forsøg, der har givet Anledning til et større Antal Undersøgelser, skal nævnes: 128 Undersøgelser til Belysning af, hvorvidt det giver nogen Forskel i en Prøves Sammensætning, om den udtages med Haanden eller med Søger, 81 Spiringsundersøgelser af Hvedeprøver, der havde helliget paa Frøkontrollen et Aar siden første Undersøgelse, 49 Spiringsundersøgelser af ældre Prøver af Kaalrøefrø og 51 Spiringsundersøgelser af Prøver af Ager-Sennep, indsamlet i 1919.

Et betydeligt Antal for Statsfrøkontrollens Regning foretagne Undersøgelser er udførte som Supplement til allerede foretagne Undersøgelser og fremtræder derfor slet ikke i Antallet

af udførte Analyser. Dette gælder saaledes f. Eks. ca. 700 Spiringsundersøgelser, henved 600 Renhedsbestemmelser og ca. 500 Udsaaninger, der er udførte dels i Forbindelse med Forsøg til Sammenligning af Spireevnen i Laboratoriet og Spiringen i Marken, og dels til Belysning af forskellige Laboratoriemetoders Indflydelse paa Spiringen. I Opgørelsen Side 749 over Antallet af Enkeltundersøgelser er saadanne Undersøgelser medregnede.

Af de 25 080 indsendte Prøver har Frøkontrollen modtaget:

i Juli	Maaned	125 Prøver	i Januar	Maaned	2631 Prøver
» August	»	1758 »	» Februar	»	3024 »
» September	»	2514 »	» Marts	»	3977 »
» Oktober	»	2843 »	» April	»	1593 »
» November	»	3334 »	» Maj	»	468 »
» December	»	2647 »	» Juni	»	166 »

Samtlige 25 738 Prøver fordeler sig som følger:

A. Landbrugsplanter.

a. Kornarler.

627 Prøver	Havre, <i>Avena sativa</i> .
1154 »	2-rd. Byg, <i>Hordeum distichum</i> .
41 »	6-rd. Byg, <i>Hordeum vulgare</i> .
84 »	Rug, <i>Secale cereale</i> .
221 »	Hvede, <i>Triticum vulgare</i> .
5 »	Majs, <i>Zea Mays</i> .
8 »	Blandsæd.

2140 Prøver.

b. Andre Græsser.

481 Prøver	Timothe, <i>Phleum pratense</i> .
1655 »	Alm. Rajgræs, <i>Lolium perenne</i> .
1134 »	Ital. Rajgræs, <i>Lolium multiflorum</i> .
48 »	Rajgræs, <i>Lolium sp.</i>
1321 »	Eng-Svingel, <i>Festuca pratensis</i> .
34 »	Stivbladet Svingel, <i>Festuca duriuscula</i> .
6 »	Rød Svingel, <i>Festuca rubra</i> .
418 »	Ager-Hejre, <i>Bromus arvensis</i> .
140 »	Draphavre, <i>Avena elatior</i> .
2521 »	Hundegræs, <i>Dactylis glomerata</i> .
257 »	Eng-Rævehale, <i>Alopecurus pratensis</i> .
64 »	Fioringræs, <i>Agrostis alba</i> .
750 »	Alm. Rapgræs, <i>Poa trivialis</i> .
208 »	Eng-Rapgræs, <i>Poa pratensis</i> .
8 »	Lund-Rapgræs, <i>Poa nemoralis</i> .
2 »	Stortoppet Rapgræs, <i>Poa palustris</i> .
1 »	Fladstraaet Rapgræs, <i>Poa compressa</i> .
39 »	Fløjlgræs, <i>Holcus lanatus</i> .
32 »	Kamgræs, <i>Cynosurus cristatus</i> .

9119 Prøver.

c. *Ærteblomstrede.*

2491	Prøver	Rødkløver, <i>Trifolium pratense.</i>
1408	»	Hvidkløver, <i>Trifolium repens.</i>
455	»	Alsikekløver, <i>Trifolium hybridum.</i>
16	»	Blodkløver, <i>Trifolium incarnatum.</i>
8	»	Stenkløver, <i>Melilotus sp.</i>
569	»	Humle-Sneglehælg, <i>Medicago lupulina.</i>
243	»	Lucerne, <i>Medicago sativa.</i>
184	»	Rundbælg, <i>Anthyllis vulneraria.</i>
188	»	Alm. Kællingetand, <i>Lotus corniculatus.</i>
1	»	Sump-Kællingetand, <i>Lotus uliginosus.</i>
28	»	Serradela, <i>Ornithopus sativus.</i>
223	»	Ært, <i>Pisum sp.</i>
5	»	Hestebønne, <i>Vicia faba.</i>
56	»	Fodervikke, <i>Vicia sativa.</i>
10	»	Uldhaaret Vikke, <i>Vicia villosa.</i>
18	»	Gul Lupin, <i>Lupinus luteus.</i>
1	»	Blaa Lupin, <i>Lupinus angustifolius.</i>
1	»	Vedvarende Lupin, <i>Lupinus perennis.</i>
31	»	Lupin, <i>Lupinus sp.</i>

5936 Prøver.

d. *Andre Plantearter.*

3414	Prøver	Runkelroe, <i>Beta vulgaris.</i>
638	»	Sukkerroe, <i>Beta vulgaris saccharifera.</i>
577	»	Gulerod, <i>Daucus carota.</i>
866	»	Turnips, <i>Brassica campestris var. rapifera.</i>
1156	»	Kaalroe, <i>Brassica napus var. napobrassica.</i>
4	»	Sølvboghvede, <i>Fagopyrum sagittatum argenteum.</i>
18	»	Spergel, <i>Spergula sp.</i>
24	»	Gul Sennep, <i>Sinapis alba.</i>
3	»	Cikorie, <i>Cichorium intybus.</i>
10	»	Solsikke, <i>Helianthus annuus.</i>
2	»	Hør, <i>Linum usitatissimum.</i>
2	»	Tobak, <i>Nicotiana tabacum.</i>

6714 Prøver.

e. *Blandfrø.*

218 Prøver.

B. *Havebrugsplanter.*

1222 Prøver. (Se Side 792 nærmere om Fordelingen af Hovedparten af disse Prøver inden for forskellige Arter).

C. *Skovbrugsplanter.*

333 Prøver.

D. *Vildtvoksende Planter.*

56 Prøver.

Af de i Aarets Løb udførte Analyser af 25 738 Prøver var: 14 480 fuldstændige Analyser; heraf var 6106 Vejledningsanalyser til halv Takst og 3733 Efteranalyser, hvoraf der med 3304 kun foretoges vejledende Undersøgelse.

2519 Renhedsbestemmelser, hvoraf 1890 var Vejledningsanalyser til halv Takst.

6905 Spiringsbestemmelser, hvoraf 4943 var Vejledningsanalyser og 103 Efteranalyser; med 100 af disse foretoges kun vejledende Undersøgelse.

Endvidere er der dels i Forbindelse med ovenstaaende dels enkeltvis udført en Række andre Undersøgelser, som det vil fremgaa af nedenstaaende Oversigt.

I alt er der udført følgende Antal Enkeltundersøgelser (hver Garantianalyse for Renhed, Spireevne og Kornvægt medfører 2 Enkeltundersøgelser og er derfor i denne Oversigt regnet for 2):

23090	Renhedsbestemmelser
29260	Spiringsbestemmelser
4455	Kornvægtsbestemmelser
563	Vandindholdsbestemmelser
224	Silkebestemmelser
7177	Bestemmelser af Indhold af fremmed Frø eller Ukrud
137	Avlsstedsbestemmelser
76	Bestemmelser af Antal Spirer pr. 100 Hoveder
1008	Sortsbestemmelser
2634	Udsaaninger i Statsfrøkontrollens Kontrolmarker
992	mikroskopiske Undersøgelser
203	andre Undersøgelser

I alt 69819 Enkeltundersøgelser.

Der er i Aar foretaget 4335 færre Enkeltundersøgelser end i 1928—29.

III. Gennemsnitstallene for de i Tiaaret $\frac{1}{7}$ 1920 til $\frac{30}{6}$ 1930 og Aaret $\frac{1}{7}$ 1929 til $\frac{30}{6}$ 1930 undersøgte Frøprøver.

I Tabellerne 1 og 2 er for de vigtigste Markfrøarter anført Gennemsnitstal henholdsvis for Tiaaret $\frac{1}{7}$ 1920— $\frac{30}{6}$ 1930 og Aaret $\frac{1}{7}$ 1929— $\frac{30}{6}$ 1930.

Disse Tal er for Kløver-, Græs- og Roefrø, hvad Renhed, Indhold af fremmede Bestanddele og Spireevne angaar, beregnede paa Grundlag af samtlige Efteranalyser af de paagældende

Arter. Det vil sige, at kun Prøver af færdigrensede Varer, saaledes som de sælges til Forbrugerne, er medtaget i Beregningen.

En Afvigelse herfra danner Kornarterne. Af Korn vil der normalt til Frøkontrollen kun blive indsendt Prøver af rensede Varer, og man medtager derfor ved Beregningen af Gennemsnitstallene alle Resultater, idet man dog for Renhedens Vedkommende udskyder saadanne Prøver, hvis Renhed tydelig viser, at de er udtaget af Fodersæd, og ved Beregningen af Gennemsnitstallene for Spireevne udskyder de laveste Resultater, idet man herved følger den Regel at udskyde Prøver, hvis Spireevne er lige saa langt under Gennemsnittet, som dette er under 100, dog saaledes, at der ikke udskydes over 10 pCt. af samtlige Resultater.

I Tabel 2, der omhandler Aarets Gennemsnitstal, er i nogle Tilfælde anført særlige Gennemsnitstal for snevrere Grupper inden for Arten. Da denne Specifikation i nogle Tilfælde kun er foretaget i et enkelt eller nogle faa Aar, kan Opgivelsen ikke fuldt ud gennemføres paa tilsvarende Maade i Tabel 1, der normalt omhandler Gennemsnitstallene for Tiaaret 1920—1930.

For en Del Frøarter har man dog ment det rigtigt at anføre disse Gennemsnitstal for snevrere Grupper i Tabel 1, selv om Tallene er beregnede for en kortere Aarrække end 10 Aar. For tidlig Rødkløver, der ganske overvejende er polsk, for sildig udenlandsk Rødkløver og for amerikansk Timothe er Tallene i Tabel 1 saaledes kun Gennemsnit for 5 Aar og for dansk og svensk Timothe for 6 Aar.

De Tal, der i Tabel 1 er anført for Ukrudsindhold, er for Alm. Rajgræs, Ital. Rajgræs, Eng-Svingel, Stivbl. Svingel, Ager-Hejre, Draphavre og Hundegræs kun Gennemsnit for de fire sidste Aar. Grunden hertil er nærmere omtalt i Aarsberetningen for 1928—29 (Tidsskrift for Planteavl, 35. Bind, Side 818).

Fra den 1. Juli 1929 er man ved Frøkontrollen gaaet over til at henregne Meldrøjer i Fioringræs til Affald, medens de indtil nævnte Dato regnedes som Ukrud. Det i Tabellerne 1 og 2 anførte Indhold af Ukrud i Fioringræs indbefatter alt-saa ikke Meldrøjer, og Tallet, der er anført i Tabel 1, er Gennemsnit for 2 Aar.

Som nævnt Side 742, er det vedtaget, at Frø af Knæbøjet Rævehale, der hidtil ved Frøkontrollens Analyser er blevet

henregnet til Kulturfrø, fra 1. Juli 1931 skal henregnes til Ukrudsfrø.

Som meddelt i Fodnoter til Tabellerne 1 og 2, var det gennemsnitlige Indhold af Knæbøjet Rævehale i de i 1928—1930 undersøgte Prøver af Alm. Rapgræs 0.20 pCt. og for Aaret 1929—30 0.27 pCt.

I Prøver af andre Græsfrøarter spiller Knæbøjet Rævehale i Almindelighed en saa underordnet Rolle, at den omtalte Ændring i Analysereglerne vil være uden nævneværdig Betydning for Gennemsnitsindholdet af Ukrudsfrø og fremmed Kulturfrø. Lejlighedsvis kan der dog forekomme betydelige Mængder af Knæbøjet Rævehale, f. Eks. i Prøver af Eng-Rævehale.

De i Tabellerne 1 og 2 anførte Tal for »Vægt af 1000 Korn i Gram« er for Frø af Runkelroer og Sukkerroer beregnede paa Grundlag af samtlige Efteranalyser, idet der, naar Spireevnen for disse Frøarter skal undersøges, altid tillige foretages Kornvægtsbestemmelse. For alle andre Frøarter bestemmes Kornvægten kun, naar det forlanges, hvorfor man ved Udregningen af Kornvægtstallene har benyttet alle foreliggende Resultater, dog med Udskydelse af enkelte stærkt afvigende.

For de Arter af Græs- og Kløverfrø, der avles her i Landet, er de i Tabellerne anførte Tal for Kornvægt Gennemsnit af et meget stort Antal Undersøgelser næsten udelukkende af dansk Frø, især af Danske Landboforeningers Frøforsynings Avl. Tallet for Kornvægt har for disse Arter derfor ikke almindelig Gyldighed, men gælder mere specielt for Frø af dansk Avl af de paagældende Arter.

For Arter, der importeres, er Gennemsnitstallet for Kornvægt ofte bygget paa ganske faa Undersøgelser. Det samme gælder sædvanlig for Kaalroe-, Turnips- og Gulerodsfrø, for hvilke Frøarter man sjældent ønsker Kornvægtsbestemmelse foretaget.

»Spirehastigheden« udtrykkes ved det Procentantal Frø, der er spirede i omtrent $\frac{1}{3}$ af den hele Spiretid. Hvor der i Rubrikken for Spireevne er anført to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

Ved »normal Spireevne«, »normal spirende« og tilsvarende Udtryk forstaa Statsfrøkontrollen Gennemsnitstallene i det sidst forløbne Tiaar for paagældende Frøart, Sort eller Avisomraade, saafremt fornødent paalidelige Gennemsnitstal efter

Tabel 1. Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal.

1/1 1920—30/6 1930.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renhedsbestemmelser				Spiringsbestemmelser		
			Rent Frø	Affald	Fremmed Kulturfrø	Ukrudstrø	Spirehastighed	Spireevne af det rene Frø ¹⁾	Rent spiret Frø
			pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	
Rødkløver, tidlig (polsk) . . .	1137 ²⁾	—	97.5	1.8	0.1	0.59	72.3	85.2+ 6.0	83.1
do. Hersnap og Øtøfte . . .	887	1.71	96.5	2.6	0.4	0.46	71.7	80.2+ 7.1	77.4
do. sildig udenlandsk . . .	632 ²⁾	—	96.4	2.0	1.1	0.46	71.4	84.9+ 5.6	81.8
Hvidkløver, Morsø og Strynø . . .	893	0.740	95.4	2.7	1.1	0.77	58.5	69.9+ 18.7	66.7
do. udenlandsk . . .	1124	—	95.6	1.7	1.9	0.75	67.7	81.0+ 12.3	77.4
Alsikekløver . . .	1448	0.708	96.0	1.2	2.5	0.34	73.8	81.3+ 10.0	78.0
Humle-Sneglebælg . . .	1279	1.61	98.4	1.2	0.1	0.26	70.4	82.1+ 5.8	80.8
Lucerne . . .	1452	2.03	97.3	1.7	0.6	0.42	68.2	80.2+ 10.2	78.0
Gul Rundbælg . . .	776	2.66	93.4	3.9	2.0	0.68	69.2	80.8+ 9.1	75.5
Alm. Kællingetand . . .	1040	1.14	98.1	1.1	0.3	0.52	62.0	81.7+ 6.9	80.1
Timothe, dansk . . .	238 ³⁾	0.394	97.6	0.8	1.2	0.40	92.0	94.1	91.8
do. svensk . . .	338 ³⁾	—	95.9	0.7	2.9	0.55	89.6	92.5	88.7
do. amerikansk . . .	264 ²⁾	—	98.8	0.8	0.3	0.10	92.7	94.2	93.1
Alm. Rajgræs . . .	1972	2.15	96.1	2.7	1.1	0.07	92.8	95.1	91.4
Ital. Rajgræs . . .	1560	2.19	98.0	1.7	0.3	0.05	92.6	95.0	93.1
Eng-Svingel . . .	1254	2.07	93.8	4.1	1.9	0.21	86.3	93.0	87.2
Stivbladet Svingel . . .	293	0.860	84.5	14.1	1.0	0.38	74.8	82.9	70.1
Ager-Hejre . . .	1237	2.05	96.9	2.5	0.4	0.16	87.9	90.0	87.2
Draphavre . . .	987	3.23	90.8	8.2	0.9	0.13	86.2	88.7	80.5
Hundegræs . . .	1888	1.07	89.1	9.8	1.0	0.10	84.2	93.7	83.5
Eng-Rævehale . . .	441	0.858	61.2	36.2	1.6	1.00	60.6	69.2	42.4
Fioringræs . . .	280	0.087	92.1	6.3	0.9	0.70 ⁵⁾	87.0	92.3	85.0
Alm. Rapgræs . . .	492	0.181	90.6	8.4	0.7 ⁶⁾	0.26	81.8	87.9	79.6
Eng-Rapgræs . . .	538	0.237	82.0	17.2	0.3	0.50	60.8	81.1	66.5
Fløjlsgræs . . .	339	0.313	90.1	2.1	6.7	1.12	79.8	84.4	76.0
Kamgræs . . .	177	0.524	98.7	0.3	0.7	0.26	67.0	83.0	81.9
Runkelroe . . .	5207	17.7	97.8	—	2.2	—	72.3	75.7	74.0
Sukkerroe . . .	2520	17.8	98.2	—	1.8	—	75.5	80.3	78.9
Gulerod . . .	1261	1.08	93.6	6.0	0.1	0.33	54.2	66.1	61.9
Turnips . . .	2618	2.11	98.0	—	2.0	—	84.2	94.7	92.8
Kaalroe . . .	3295	2.93	98.4	—	1.6	—	82.1	92.2	90.7
Havre . . .	5479 ⁴⁾	35.9	99.2	—	0.8	—	88.3	95.3	94.5
2rd. Byg . . .	6037 ⁴⁾	43.9	99.4	—	0.6	—	94.7	97.2	96.6
6rd. Byg . . .	646 ⁴⁾	36.3	99.1	—	0.9	—	95.4	97.6	96.7
Rug . . .	640 ⁴⁾	30.7	96.8	—	3.2	—	93.4	96.0	92.9
Hvede . . .	1245 ⁴⁾	39.3	99.3	—	0.7	—	85.9	96.7	96.0

1) Hvor der i denne Rubrik er to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

2) Kun for 1925—1930.

3) Kun for 1924—1930.

4) Ikke alle Prøver undersøgte for Renhed.

5) Kun for 1928—1930.

6) Heraf 0.20 pCt. Knæbojet Rævehale.

Tabel 2. Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal.

1/7 1929—8/6 1930.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renhedsbestemmelser				Spiringsbestemmelser			
			Rent Frø	Affald	Fremmed Kulturfrø	Ukrudfrø	Spirehastighed	Spireevne af det rene Frø ¹⁾	Rent spiret Frø	
			pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.		
Łødkløver (<i>Trifolium pratense</i>), tidlig (polsk)	226	—	97.5	1.9	0.1	0.46	75.3	84.7	6.8	82.6
do. Hersnap og Øtofte St.	147	1.67	97.3	2.1	0.3	0.33	80.6	87.1	5.2	84.7
do. sildig, udenlandsk	60	—	96.3	1.9	0.9	0.40	72.9	86.7	5.7	83.9
Hvidkløver (<i>Trifolium repens</i>), Morsø og Strynø	142	0.766	96.1	2.1	1.3	0.50	61.0	74.1	17.1	71.2
do. udenlandsk	70	—	95.1	1.7	2.7	0.52	70.3	83.2	10.4	79.1
Alsikekløver (<i>Trifolium hybridum</i>) dansk ...	14	0.749	95.7	1.4	2.6	0.34	69.6	77.4	15.8	74.1
do. svensk	82	—	96.0	1.1	2.7	0.23	50.9	68.6	17.7	65.9
do. kurlandsk	51	—	96.2	0.6	3.0	0.16	66.5	75.8	16.5	72.9
Al.-Sneglebæg (<i>Medicago lupulina</i>)	90	1.60	98.6	1.0	0.2	0.18	72.1	87.0	3.7	85.8
Lucerne (<i>Medicago sativa</i>), europæisk	104	—	97.9	1.4	0.4	0.31	79.3	86.6	4.5	84.8
do. amerikansk, (Grimm St.)	26	—	98.6	1.1	—	0.27	72.5	83.0	9.3	81.8
Łul Rundbæg (<i>Anthyllis vulneraria</i>)	75	2.75	94.8	3.7	1.0	0.53	78.6	87.6	6.8	83.0
Alm. Kællingetand (<i>Lotus corniculatus</i>)	73	—	98.2	0.7	0.3	0.55	61.5	83.8	4.7	82.3
Limothé (<i>Phleum pratense</i>), dansk	54	0.425	98.0	0.6	1.0	0.38	93.2	95.0	—	93.1
do. svensk	63	—	97.2	0.4	1.3	0.56	92.0	94.5	—	91.9
do. amerikansk	45	—	98.9	0.7	0.3	0.08	91.0	92.8	—	91.8
Alm. Rajgræs (<i>Lolium perenne</i>)	229	2.05	96.8	2.7	0.4	0.07	91.6	95.2	—	92.2
(tal. Rajgræs (<i>Lolium multiflorum</i>)	151	2.25	98.1	1.7	0.1	0.06	93.0	95.7	—	93.9
Eng-Svingel (<i>Festuca pratensis</i>)	112	2.12	95.3	4.1	0.4	0.15	86.5	93.0	—	88.6
Stivbl. Svingel (<i>Festuca duriuscula</i>)	17	—	89.9	9.5	0.3	0.26	79.9	88.7	—	79.7
Ager-Hejre (<i>Bromus arvensis</i>)	111	2.01	97.6	2.0	0.2	0.21	88.7	90.4	—	88.2
Drøphavre (<i>Avena elatior</i>)	70	—	91.3	8.4	0.2	0.11	89.3	91.4	—	83.4
Hundegræs (<i>Dactylis glomerata</i>)	156	1.12	89.3	10.2	0.4	0.09	78.4	93.6	—	83.6
Eng-Rævehale (<i>Alopecurus pratensis</i>)	33	0.303	67.1	30.7	1.7	0.53	49.5	62.6	—	42.0
Fioringræs (<i>Agrostis alba</i>)	20	—	93.1	5.8	0.2	0.86	92.1	95.4	—	88.8
Alm. Rapgræs (<i>Poa trivialis</i>)	52	0.175	91.1	8.4	0.4 ²⁾	0.12	77.6	85.1	—	77.5
Eng-Rapgræs (<i>Poa pratensis</i>)	65	0.293	84.6	14.9	0.2	0.32	65.1	79.1	—	66.9
Fløjlsgræs (<i>Holcus lanatus</i>)	21	—	94.4	1.1	3.7	0.77	78.2	81.6	—	77.0
Kamgræs (<i>Cynosurus cristatus</i>)	11	—	98.9	0.2	0.7	0.24	70.3	88.7	—	87.7
Runkelrøe (<i>Beta vulgaris</i>)	520	18.7	98.5	—	1.5	—	76.4	79.9	—	78.7
Sukkerrøe (<i>Beta vulgaris saccharifera</i>)	71	18.8	98.7	—	1.3	—	81.8	86.1	—	85.0
Gulerød (<i>Daucus carota</i>)	128	1.19	95.2	4.4	0.1	0.30	57.2	71.6	—	68.2
Turnips (<i>Brassica camp. var. rapifera</i>)	209	2.09	98.3	—	1.7	—	87.5	94.9	—	93.3
Kaalrøe (<i>Brassica napus var. napobras.</i>)	315	3.08	98.6	—	1.4	—	84.0	92.3	—	91.0
Havre (<i>Avena sativa</i>)	375 ²⁾	—	99.5	—	0.5	—	89.5	96.4	—	95.9
2rd. Byg (<i>Hordeum distichum</i>)	490 ²⁾	50.2	99.5	—	0.5	—	98.0	98.8	—	98.3
6rd. Byg (<i>Hordeum vulgare</i>)	23 ²⁾	40.1	99.4	—	0.6	—	98.0	98.7	—	98.1
Rug (<i>Secale cereale</i>)	73 ²⁾	—	98.8	—	1.2	—	95.1	96.7	—	95.5
Hvede (<i>Triticum vulgare</i>)	113 ²⁾	—	99.7	—	0.3	—	84.4	96.0	—	95.7

1) Hvor der i denne Rubrik er to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

2) Ikke alle Prøver undersøgte for Renhed.

3) Heraf 0.27 pCt. Knæbøjet Rævehale.

Statsfrøkontrollens Skøn foreligger. Ved normal Spireevne for et bestemt Aar forstaas Gennemsnitstallene for det paagældende Beretningsaar.

Gennemsnitstallene kan efter den Maade, hvorpaa de er beregnede, benyttes som Norm for, hvad der kan fordres af almindelig gode Frøvarer af de forskellige Arter.

Sammenlignes Gennemsnitstallene for 1929—30 (Tabel 2) med Tallene for 1920—30 (Tabel 1), faar man at vide, hvorledes Frøvarerne i det forløbne Aar staar i Forhold til Frøvarer, undersøgte i de 10 sidst forløbne Aar. I de fleste Tilfælde er Forskellene smaa, men enkelte Afvigelser herfra maa dog bemærkes.

For det danske Kløverfrø ligger Aarets Gennemsnit for Spireevne + haarde Korn kendelig over Gennemsnitstallet for Tiaaret. For Prøver af dansk sildig Rødkløver er Forskellen til Fordel for Aarets Gennemsnit 5 pCt. og for dansk Hvidkløver 2.6 pCt.

For Gul Rundbælg er Gennemsnitstallet for Spireevne + haarde Korn 4.5 pCt. højere i 1929—30 end i 1920—30.

For Stivbl. Svingel er baade Renhed og Spireevne betydelig højere i det sidste Aar end i Tiaaret, henholdsvis 5.4 og 5.8 pCt.

For Eng-Rævehale er Aarets Gennemsnitstal for Renhed 5.9 pCt. højere, men for Spireevne til Gengæld 6.6 pCt. lavere end Tallene for Tiaaret.

Renheden for Fløjlsgæs og Spireevnen for Kamgræs er henholdsvis 4.3 og 5.7 pCt. højere i 1929—30 end i 1920—30.

For Runkelroe, Sukkerroe og Gulerodsfrø er Spireevnen i 1929—30 henholdsvis 4.2, 5.8 og 5.5 pCt. højere end i 1920—30.

IV. Efterundersøgelser af Prøver af Leveringer, der er under den selvvirkende Kontrol.

Der er i 1929—30 i alt modtaget 3994 Prøver til Efteranalyse. De allerfleste af disse Prøver, nemlig 3641, stammer fra 27 Forretninger og Frøomsætningsorganisationer, hvis Detailsalg af Kløver-, Græs- og Roefrø ifølge skriftlig Overenskomst med Statsfrøkontrollen kontrolleres ved den »selvvirkende Kontrol«. Dennes Arbejdsmaade er i Korthed følgende:

De kontrollerede Firmaer er forpligtede til at yde Garanti med Hensyn til Renhed og Spireevne (for Kløver-, Græs- og Gulerodsfrø tillige med Hensyn til Ukrudsindhold) for alt Kløver-, Græs- og Roefrø, de inden 7. April sælger til Landmænd og disses Organisationer, Brugsforeninger eller Købmænd (Detailhandlere).

Statsfrøkontrollen fremskaffer og undersøger et passende Antal Prøver (i Reglen 2—6) af hvert Parti. Svarer Gennemsnittet af de fundne Resultater ikke til de opgivne Garantier, skal Sælgeren yde Erstatning, ikke blot til de Købere, af hvis Leveringer der foreligger Prøver, men til alle Købere af det paagældende Parti.

Ved Sæsonens Afslutning udarbejder Statsfrøkontrollen for hvert kontrolleret Firma en Oversigt over Resultaterne af de foretagne Undersøgelser. Disse Oversigter sendes af Statsfrøkontrollen til alle, fra hvem der foreligger Prøver, og Sælgeren skal sende dem til alle andre Kunder.

En mere udførlig Forklaring angaaende den selvvirkende Kontrols Udøvelse findes i Statsfrøkontrollens Aarsberetning for 1922—23, Tidsskrift for Planteavl, 30. Bind, Side 312 og følgende.

Efter Forhandlinger mellem Repræsentanter for de kontrollerede Firmaer, Frøkontrolkommissionen og Statsfrøkontrollen er der fra 1. Juli 1930 indført en Del Ændringer i Overenskomsten om den selvvirkende Kontrol. Et Resumé af den nye Overenskomst er meddelt i nærværende Beretning Side 770 og følgende.

De i Tabel 3 anførte 27 Frøleverandører har i det omhandlede Arbejdsaar underkastet deres Frøleveringer den selvvirkende Kontrol og har paa Tro og Love underskrevet Erklæring om, at der har været givet Statsfrøkontrollen Lejlighed til at gøre sig bekendt med Adresserne paa samtlige indenlandske Kunder af forannævnte Kategorier, der i det her omhandlede Aar har modtaget Græs-, Kløver- og Rodfrugtfør.

For visse Arter, Sorter eller Stammer, der kun sælges i smaa Mængder, og for hvilke Kontrollen derfor vil blive uforholdsmæssig dyr for det enkelte Firma, har en Række Firmaer arrangeret sig med fælles Indkøb, og Statsfrøkontrollen udøver efter Aftale med Firmaerne en fælles Kontrol for saadanne Partier.

De Firmaer, der deltager i denne Ordning, udbyder paa deres Prislister de paagældende Partier under samme Betegnelse og med samme Garanti. Statsfrøkontrollen skaffer Prøver af disse Partier ved Udtagning paa Lagrene af afvejede Leveringer eller ved at anmode Købere inden for en hvilken som helst af de deltagende Firmaers Kundekreds om at indsende Prøver. Svarer de undersøgte Prøver ikke til Garantien, medfører det Erstatningspligt for alle de deltagende Firmaer over for enhver Køber, der har faaet Frø af det paagældende Parti.

Til Forklaring af Tabel 3 skal anføres følgende:

Tabellen giver en Oversigt over, hvorledes de forskellige Firmaers Leveringer har svaret dels til Garantitallene og dels til Aarets Gennemsnitstal.

Tabellen omfatter alle Prøver af Græs-, Kløver- og Roefrø; derimod er Prøver af Blandfrø og Frø af Grønfoderplanter ikke medtagne i Beregningen.

I Rubrik 1 er opført, hvor mange Prøver der er undersøgt for hvert Firma, og som det ses af denne Rubrik, er Firmaerne i Tabellen ordnede efter Antallet af undersøgte Prøver. Da Prøvernes Antal mere maa rette sig efter det Antal Partier, Firmaet udbyder, end efter de solgte Frømængder, kan Prøveantallet ikke tages som Maal for Firmaernes Omsætning.

Prøver af Partier, der er under den foran omtalte Fælleskontrol, er i Rubrik 1 opført for Fr. Dreyer, for hvis Regning disse Undersøgelser er foretaget, medens man ved Beregningen af Tallene i alle andre Rubrikker i Tabel 3 selvfølgelig for hvert Firma har regnet med den Del af de paagældende Partier, som vedkommende Firma har solgt.

Tallene i Rubrik 2 angiver, hvor mange pCt. af Leveringerne der ikke inden for de gældende Latituder har svaret til Garantitallene for Renhed eller Spireevne, og som Firmaet derfor har Erstatningspligt for. Det vil ses, at de kontrollerede Firmaer i meget forskellig Grad er blevet erstatningspligtige, men da de kontrollerede Firmaer kan ansætte Garantitallene for det Frø, de udbyder, ganske som de vil, er Erstatningspligten intet Maal for, hvilke Kvaliteter der er leverede.

For at faa et Udtryk herfor maa man sætte de leverede Kvaliteter i Forhold til en fast Maalestok. Vi har i Henhold til Overenskomsten om den selvvirkende Kontrol som saadan Maalestok benyttet Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Aaret

og i Rubrik 3 anført, hvor mange pCt. af hvert Firmas Salg der ikke inden for de gældende Latituder har svaret til disse Gennemsnitstal.

De Oplysninger, Tallene i de to Rubrikker giver, supplerer hinanden. Har et Firma ifølge Rubrik 2 kun Erstatningspligt for en ubetydelig Del af sine Leveringer, men Rubrik 3 viser, at en meget stor Del af Leveringerne ikke har svaret til Aarets Gennemsnit, fremgaar det heraf, at det fine Resultat i Rubrik 2 er opnaaet ved at holde forholdsvis lave Garantital. Omvendt vil man finde Firmaer, der vel har Erstatningspligt for en ret stor Del af Leveringerne, men som ifølge Tallene i Rubrik 3 kun har leveret lidt Frø, der var ringere end Aarets Gennemsnitskvalitet. Den større Erstatningspligt skyldes i et saadant Tilfælde fornemmelig, at Leverandøren har ansat forholdsvis høje Garantital.

Af Tallene i Rubrik 2 fremgaar det ikke, hvor meget Renheden eller Spireevnen har været for lav. Ethvert kg, der har været Erstatningspligt for, har, hvad enten Partiet har manglet lidt eller meget i at svare til Garantien, haft samme Indflydelse paa Beregningen af de i Rubrik 2 anførte Tal.

Et bedre Maal for Manglerne med Hensyn til Renhed og Spireevne har man i den Vægtmængde af rent spiredygtigt Frø, som er leveret for lidt i de erstatningspligtige Leveringer. Denne Størrelse er beregnet for hvert Firma og i Rubrik 4 angivet i pCt. af den leverede Frømængde. Paa tilsvarende Maade har man i Rubrik 5 angivet, hvor meget rent spiredygtigt Frø der, maalt med Aarets Gennemsnitstal, har været for lidt i de Leveringer, der ikke har svaret til disse Gennemsnitstal. Tallene i Rubrikkerne 4 og 5 supplerer altsaa paa lignende Maade hinanden som omtalt for Rubrikkerne 2 og 3.

Rubrikkerne 6, 7, 8 og 9 angaar Ukrudsindhold i Leveringerne. Da der ikke under den selvvirkende Kontrol skal garanteres med Hensyn til Ukrudsindhold i Runkelroe-, Kaalroe- og Turnipsfrø, vedrører Tallene i disse Rubrikker alene Kløver-, Græs- og Gulerodsfrø.

I Rubrik 6 er angivet, hvor mange pCt. af den leverede Frømængde der er blevet Erstatningspligt for paa Grund af for højt Ukrudsindhold, og i Rubrik 7 er meddelt, hvor mange pCt. af Leveringerne der havde for højt Ukrudsindhold i Forhold til Aarets Gennemsnit. Tallene i disse to Rubrikker

Tabel 3. Oversigt over, hvorledes de undersøgte Prøver af til de garanterede Tal og dels til Gennemsnitstallene for

De kontrollerede Forretninger	Antal undersøgte Prøver	For hver 100 kg Frø, Firmaet har leveret	
		har Renheden eller Spireevnen for nedennævnte Antal kg ikke svaret til Garantien	har Renheden eller Spireevnen for nedennævnte Antal kg ikke svaret til Aarets Gennemsnitstal
	1	2	3
Fællesforen. for Danmarks Brugsforeninger ...	843	0.1	0.7
Fr. Dreyer, Aarhus	282	0.5	4.3
Frøkontoret, Kolding	230	0.2	3.0
Dansk Frøhandel, A/S, Kolding	216	0.1	12.1
Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers	145	0	33.1
A/S Det jydsk Frøavlskom. af 1926, Randers	131	0	0.4
M. Jørgensens Markfrøforretn., A/S, Grejsdalen	123	0.2	1.5
A/S Sønderjydsk Frøforsyning, Aabenraa....	121	0.2	6.8
A/S Skive Markfrøkontor, Skive	109	0.2	13.5
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J.	102	8.4	8.8
Nordjysk Frøkompagni, Hjørring	100	6.5	10.9
Langlands Frøavls-Komp., A/S, Rudkøbing..	91	12.8	16.3
Sydfyns Frøavl, Svendborg	90	2.5	3.2
Oluf Thielst, Haderslev	82	0.2	5.8
Syd-Stevns & Herfølge Frøhandel, Herfølge..	77	4.9	4.4
Anton Nielsens Frøavl & Fræksp., Alminde ¹⁾	76	0	12.5
Bornholms Frø- & Saasæd-Centr., A/S, Rønne..	72	3.4	3.5
Alsisk Frøavls-Andelsselskab, Sønderborg....	70	0.7	22.5
Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing	69	0.1	0.2
Markfrøkontoret v. R. Genefke, Hobro.....	68	0	3.5
Sydsjællands Frø-Kompagni, Næstved	68	0.1	6.6
Sydjydsk Frøkompagni, Vejen	67	0	4.1
Johs. Steffensen, Holstebro	58	8.7	1.5
Frøkontoret, Jyderup	57	2.8	9.0
A. Svendsens Frøhandel, Hobro	48	5.8	10.5
Dybro Jørgensen, Sindal	45	0	1.2
Skjern Markfrøkontor, Skjern	44	0.2	17.9
I alt i 1929—30...	3484	0.7	4.2
I alt forrige Aar (1928—29)...	3955	0.6	5.1

¹⁾ Se Teksten S. 760.

de kontrollerede Forretningers Leveringer har svaret dels
1929—30 for Renhed, Spireevne og Ukrudsindhold.

For hver 100 kg Frø, Firmaet har leveret	For hver 100 kg, Firmaet har leveret af Grass, Kløver- og Gulerodsfrø				
har der i de Leveringer, der medfører Erstatningspligt (Rubrik 2), manglet nedennævnte Antal kg rent spiredygtigt Frø i Forhold til Garantien	har nedennævnte Antal kg haft for højt Indhold af Ukrud i Forhold til Garantien				
har der i de Leveringer, der er ringere end Aarets Gennemsnit (Rubrik 3), manglet nedennævnte Antal kg rent spiredygtigt Frø i Forhold til Gennemsnitstallene	har nedennævnte Antal kg haft for højt Indhold af Ukrud i Forhold til Aarets Gennemsnitstal				
4 0.006 0.025 0.009 0.004 0 0 0.011 0.013 0.010 0.595 0.155 0.583 0.125 0.011 0.318 0 0.400 0.095 0.003 0 0.003 0 0.525 0.229 0.289 0 0.099 0.041 0.043	5 0.029 0.273 0.209 0.797 2.481 0 0.045 0.057 0.286 0.707 1.133 0.499 0.625 0.164 0.270 0.292 1.051 0.407 1.396 0.014 0.169 0.094 0.128 0.086 0.717 0.585 0.065 0.836 0.272 0.376	6 0 0 0 0 0.04 0 0 0 4.2 0 4.8 0 0 0 0 0 0 2.6 0 0.1 0 0 0 0 0 0 0 0.2 0.2	7 0.6 8.3 6.5 7.3 1.6 0.2 0.5 3.9 7.0 1.1 9.2 10.6 3.9 0.3 0.5 17.7 3.0 20.3 0.1 1.1 32.1 0.5 16.8 0.3 9.2 4.2 8.8 3.2 4.0	8 0 0 0 0 0.2 0 0 0 12.1 0 15.2 0 0 0 0 0 7.6 0 0.4 0 0 0 0 0 0 0.5 0.9	9 1.4 25.1 27.1 19.7 3.9 1.0 1.8 16.7 36.2 3.7 29.0 36.1 13.8 1.6 1.6 143.2 6.2 30.1 0.3 2.5 106.6 1.2 41.5 0.9 33.1 14.5 25.1 11.0 9.7

bør altsaa sammenholdes paa lignende Maade som omtalt for Rubrik 2 og 3.

Endelig har man udregnet og i Rubrik 8 angivet, hvor mange Gram Ukrudsfrø der pr. 100 kg leveret Frø fandtes mere end garanteret i de Leveringer, for hvilke der er Erstatningspligt for Ukrud, og i Rubrik 9 er paa tilsvarende Maade angivet, hvor meget Ukrudsfrø der i de Leveringer, som ikke svarede til Gennemsnittet for Aaret, er for meget i Forhold til dette Gennemsnit.

I Tabellens næstnederste Linie har man for alle de Forhold, der omtales i Tabellen, anført de paagældende Værdier under eet for alle Firmaer, og i den nederste Linie er de tilsvarende Tal for 1928—29 anførte.

Et Parti Gul Rundbælg, Nr. 9/245, solgt af Anton Niensens Frøavl & Frøeksport, Alminde, blev paa Prislisen udtrykkelig angivet at være til Grøngødning. For Partiet garanteredes 90 pCt. Renhed, 86 pCt. Spireevne og 1.01 pCt. Ukrud, og Gennemsnitsresultatet for 3 Prøver af Partiet var 88.8 pCt. Rh., 90.7 pCt. Sp. og 1.41 pCt. Ukr. Partiet svarede saaledes til Garantien, men derimod ikke til Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Gul Rundbælg, der er 94.8 pCt. Rh., 94.4 pCt. Sp. og 0.53 pCt. Ukr. Som Følge heraf influerer Partiet i ugunstig Retning paa Sammenligningen mellem Firmaets Levering og Gennemsnitstallene i omstaaende Tabel 3. Udelades Partiet ved denne Sammenligning, hvilket maaske kunde forsvares i Betragtning af Partiets særlige Anvendelse i Forbindelse med den Omstændighed, at en Del af Ukrudet var Stenkløver, der til Grøngødning maa antages at være af lignende Virkning som Gul Rundbælg, bliver Tallene for nævnte Firma i Rubrikkerne 3, 5, 7 og 9 henholdsvis 1.96—0.065—2.1 og 2.7.

I alt er der af de Frøarter, Tabellen omfatter, kontrolleret 7 839 065 kg, hvoraf 58 297 kg medfører Erstatningspligt for Mangler ved Renhed eller Spireevne. Kløver-, Græs- og Gulerodsfrø, der kontrolleres med Hensyn til Ukrudsindhold, udgør i alt 5 862 425 kg, hvoraf 10 352 kg medfører Erstatningspligt for Ukrudsindhold.

7 af de Firmaer, hvis Salg har været underkastet den selv-virkende Kontrol, har solgt større eller mindre Mængder af Blandfrø af Græs- og Kløverfrø — i alt 179 481 kg.

Ved Salg af Blandfrø skal det opgives Statsfrøkontrollen, i hvilket Mængdeforhold de forskellige Arter indgaar i Blan-

dingen, samt hvilken Spireevne der garanteres for hver af de paa-gældende Arter. Blandingsforholdet kontrolleres ved almindelig Renhedsundersøgelse af de foreliggende Prøver. For Spiringsens Vedkommende undersøges for hver Prøve kun enkelte af de Arter, som findes deri, væsentlig fordi en gennemført Spiringsanalyse af alle de Arter, der findes i en saadan Prøve, vilde medføre et uforholdsmæssigt stort og derfor ogsaa meget bekosteligt Arbejde. Skønt Statsfrøkontrollen vælger forskellige Arter til Spiringsundersøgelse, hvor der foreligger flere Prøver af samme Parti, eller hvor der foreligger flere Prøver af Blandfrø fra samme Leverandør, er den Mulighed ikke udelukket, at en eller anden Art, som indgaar i Blandingerne i smaa Mængder, ikke bliver kontrolleret, hvad Spireevnen angaar. Kontrollen er altsaa ikke fuldt saa effektiv for Blandfrø som for Frø, der sælges i ublandet Tilstand.

Af Blandfrø er i 1929—30 under den selvvirkende Kontrol undersøgt 54 Prøver af 33 Partier. For 3 af de kontrollerede Partier er der Erstatningspligt.

I Tabel 4 er anført forskellige Forhold vedrørende Kontrollen med Blandfrø for hvert Firma, der har deltaget i dette Salg.

Tabel 4. Undersøgelser af Blandfrø.

De kontrollerede Forretninger	Antal undersøgte Prøver	Antal Partier kontrolleret	Mængden af solgt Blandfrø i pCt. af Firmaets samlede Salg af Frø	Antal Partier, for hvilke der er Erstatningspligt	Erstatningspligtig Mængde Blandfrø i pCt. af Firmaets samlede Salg af Frø
Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers.....	30	15	36.4	0	0
M. Jørgensens Markfrøforretn., A/S, Grejsdalen	10	5	7.2	1	0.6
Frøcontoret, Kolding	5	6	4.0	1	0.1
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J.	3	2	2.1	1	0.5
A/S Skive Markfrøkontor, Skive	3	2	3.8	0	0
Anton Nielsens Frøavl og Frøeksp., Alminde	2	2	1.0	0	0
Dansk Frøhandel, A/S, Kolding.....	1	1	1.0	0	0
I alt ...	54	33		3	

For Frø af Grønfoderplanter har Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger garanteret for Spireevnen og paa-

taget sig Forpligtelse til ved eventuelle Mangler at yde Erstatning til alle Købere paa tilsvarende Maade som for Græsmarks- og Roefrø.

Af Frø af disse Planter er der for Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger undersøgt 103 Prøver. Et Parti Fodervikker, der udgjorde 1.6 pCt. af Salget af Frø af Grønfoderplanter, havde for lav Spireevne i Forhold til Garantien og medførte saaledes Erstatningspligt. Alle øvrige Partier svarede til Garantien.

Ved Afslutning af Overenskomst om Kontrol overlades det til Firmaerne at bestemme, efter hvilken af nedenfor anførte Formler de vil yde Erstatning for eventuelle Mangler med Hensyn til Spireevne:

$$\text{Formel a: } E = \frac{M \cdot P}{G}; \quad \text{Formel b: } E = \left(M + \frac{M^2}{10} \right) \cdot \frac{P}{G}.$$

De i Formlerne anvendte Bogstaver har følgende Betydning: E = Erstatning, M = Mangel, P = Pris og G = Garantital.

Efter Formel a stiger Erstatningen i ligefremt Forhold til Mangelen. Formel b, den saakaldte stigende Skala, medfører, især naar der er Tale om store Mangler, en langt større Erstatning, end hvor Beregningen sker efter Formel a. Er der for en Vare til 1 Kr. pr. kg garanteret 90 pCt. Spireevne, skal der for en Mangel af 10, 20 og 30 pCt. efter Formel a erstattes henholdsvis 11, 22 og 33 Øre pr. kg, medens der i samme Tilfælde efter Formel b («den stigende Skala») skal erstattes henholdsvis 22, 67 og 133 Øre pr. kg.

Den stigende Skala har i det forløbne Aar været gældende for nedennævnte Firmaer: Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger (herunder saavel Brugsforeninger som Landbo- og Husmandsforeningernes Frøsalg i Roskilde), Nordjysk Frøkompagni, Hjørring, Bornholms Frø- & Saasæd-Central, A/S, Rønne, A/S Sønderjysk Frøforsyning, Aabenraa, Syd-Stevens & Herfølge Frøhandel og Frøkontoret, Jyderup.

De Firmaer, der er underkastede den selvvirkende Kontrol, har tilsammen solgt 8 416 911 kg Frø, hvoraf 1 998 893 kg er Roefrø, 2 575 196 kg Kløverfrø, 3 264 976 kg Græsfrø, 179 481 kg Blandfrø og 398 365 kg Frø af Grønfoderplanter; sidstnævnte er kun kontrolleret med Hensyn til Spireevnen.

Der er saaledes kontrolleret over 6 Mill. kg Græs-, Kløver- og Blandfrø gennem den selvvirkende Kontrol og de ovenfor omtalte Efteranalyser.

Efter de statistiske Oplysninger maa man regne, at Danmarks aarlige Forbrug af Kløver- og Græsfrø ligger omkring ved 8 Mill. kg, og det er saaledes ca. $\frac{3}{4}$ af Forbruget, der er under Kontrol.

For Roefrøets Vedkommende udgør den kontrollerede Mængde ca. 60 pCt. af Forbruget.

Man bør ved Studium af Tabellerne 3 og 4 erindre, at Frøets Værdi som Sædevare ikke alene er bestemt af de Egenskaber, der er omhandlede i Tabellerne, men tillige i høj Grad af dets Herkomst (Avlsomraade, Sort og Stamme). For nogle Frøarters Vedkommende er dette Forhold af saa afgørende Betydning, at Frø fra det bedste Avlssted eller af den bedste Stamme absolut bør foretrækkes, selv om det i Renhed eller Spireevne ikke helt kan staa Maal med, hvad der udbydes fra mindre heldige Avlssteder eller af 2. Klasses Stammer.

I Erkendelse af dette Spørgsmaals Vigtighed er det i Overenskomsten om den selvvirkende Kontrol fastsat, at Firmaerne paa Bestillingssedler m. v. skal opgive Avlsomraade, Sort eller Stamme for alle Partier. Vides intet om disse Forhold, skal det udtrykkelig angives, at de er ukendte.

Paa Grundlag af disse Opgivelser er Oversigterne, der findes i Tabellerne 5 og 6, udarbejdede.

I Tabel 5 er for Frø af Græsmarksplanterne dels angivet, hvor mange pCt. hver Art udgør af det samlede Salg af Kløver- og Græsfrø, og dels, hvorledes Frø fra forskellige Avlssteder eller i visse Tilfælde af forskellige Stammer er repræsenteret inden for Arten.

Naar der ved Angivelsen af Avlsstedet i Tabellen er anført to geografiske Navne, adskilte ved en skraa Streg, betyder det, at de paagældende Partier er opgivet at være en Blanding af Frø fra de to Avlssteder. Er de geografiske Navne forbundet med »og«, er det saaledes at forstaa, at nogle Partier er opgivet at være fra det ene, andre fra det andet Avlssted. Det samlede Salg af Kløver- og Græsfrø under den selvvirkende Kontrol var 5840172 kg. Den selvvirkende Kontrol omfatter saa stor en Del af det samlede Forbrug af Kløver- og Græsfrø, og Salget under denne Kontrol er saa nogenlunde ligelig repræsenteret i Landets forskellige Egne, at man sikkert uden at begaa større Fejl kan gaa ud fra, at den procentiske Fordeling, som Tabel 5 udviser, ret nøje gælder for Landets samlede Forbrug af Græs- og Kløverfrø.

Tabel 5.
Oversigt over, hvorledes Salget af Kløver- og Græsfrø under den selvvirkende Kontrol i Foraaret 1930 har fordelt sig med Hensyn til Arter, Sorter, Avlssteder og Stammer.

Art, Avlssted og Stamme	Procentisk For- deling inden for Arten	Procent af det saml. Salg af Klø- ver- og Græsfrø	Art, Avlssted og Stamme	Procentisk For- deling inden for Arten	Procent af det saml. Salg af Klø- ver- og Græsfrø
Tidlig Rødkløver:			Timothe:		
Polen	88.9		Danmark	25.0	
Polen/Rusland	2.8		Sverige	42.2	
Bøhmen/Schlesien/Polen	8.1		Sachsen og Schlesien	2.0	
Danmark	0.2		Blandinger af europ. Avl	8.7	
	100.0	18.2	U. S. A.	22.1	
Sildig Rødkløver:				100.0	6.2
Hersnap og Øtofte	80.9		Alm. Rajgræs:		
Anden dansk Avl	0.1		Danmark	97.2	
Sverige	1.4		Sverige, Viktoria St	0.9	
Kurland	13.1		Irland	1.9	
Polen, Bøhmen og Blandinger af østeuropæisk Avl	4.5			100.0	19.2
	100.0	7.0	Ital. Rajgræs:		
Hvidkløver:			Danmark	100.0	10.8
Morsø	67.3		Eng-Svingel:		
Strynø	1.5		Danmark	100.0	4.4
Polen	26.6		Stivbladet Svingel:		
Blandinger af europæisk Avl	4.6		Tyskland	100.0	0.1
	100.0	5.9	Ager-Hejre:		
Alsikekløver:			Danmark	100.0	3.3
Danmark	16.2		Draphavre:		
Sverige	45.7		Frankrig	100.0	1.6
Kurland	24.9		Hundegræs:		
Blandinger af europæisk Avl	13.2		Danmark	100.0	7.9
	100.0	3.4	Eng-Rævehale:		
Humle-Sneglebælg:			Danmark	5.1	
Danmark	63.9		Finland	94.9	
England	31.0			100.0	
Blandinger af europæisk Avl	5.1		Fioringræs:		
	100.0	2.7	Amerika	100.0	0.3
Lucerne:			Alm. Rapgræs:		
Ungarn	82.5		Danmark	100.0	0.1
Italien	5.8		Eng-Rapgræs:		
U. S. A. og Kanada	11.7		Danmark	1.0	
	100.0	2.7	Amerika	99.0	
Gul Rundbælg:				100.0	0.6
Polen	99.9		Fløjlsgæs:		
Bøhmen	0.1		Australien	100.0	1.2
	100.0	2.5	Kamgræs:		
Alm. Kællingetand:			Danmark	26.1	
Italien	17.2		Australien	20.5	
Frankrig	27.1		Irland	53.4	
Frankrig/Italien og Syd- europa	55.7			100.0	0.1
	100.0	1.6			

Tabel 6. Oversigt over, hvorledes Salget af Roefrø under den selvvirkende Kontrol i Foraaret 1930 har fordelt sig med Hensyn til Arter, Sorter og Stammer.

Art, Avlssted og Stamme	Procentisk For- deling inden for Arten	Procent af det samlede Salg af Roefrø	Art, Avlssted og Stamme	Procentisk For- deling inden for Arten	Procent af det samlede Salg af Roefrø
Runkelroe og Sukkerroe:			Overført...	80.4	
Barres Strynø VI	47.8		Fynsk Bortfelder, Hundslev V	4.6	
» Taarøje, Lyngby VI ..	16.9		Dales Hybrid, Amagergaard V	2.4	
» » Trifolium VI.	3.4		Andre gulkødede Turnips..	0.3	
» Sludstrup, Hulby VI ..	4.3		Østersundom, Amagergaard V	3.6	
» » Hinderupgaard VI	1.4		Grey stone, Amagergaard V	4.6	
» Ferritslev VI	0.4		White Tankard, Roskilde V	1.9	
» Rosted, Roskilde VI. . .	5.9		Majnæpe, Marienlyst V. . .	1.6	
» Tystofte V	5.3		Andre hvidkødede Turnips.	0.6	
Andre Barres	5.5			100.0	6.5
Elvetham	—		Kaalroe:		
Rød Eckendorfer, Hinderup- gaard V.	0.2		Bangholm Lyngby VI	27.4	
Andre røde Eckendorfer...	—		» Hunsballe VI.	41.0	
Gul Eckendorfer, Stevns V.	0.3		» Olsgaard VI.	7.7	
Fodersukkerroe, Marienlyst V	4.8		» Wibolt VI.	4.2	
» Hinderupgaard V.	0.4		» Herning	5.0	
Andre Fodersukkerroer....	0.1		» Studsgaard	4.8	
Sukkerroer	3.3		» Sundmark	—	
	100.0	66.7	Andre Bangholm	1.8	
			Wilhelmsburger, Øtøfte....	5.5	
			Andre Wilhelmsburger....	0.2	
			Shepherd, Jebjerg VI.	2.5	
			Andre Shepherd	0.4	
				100.0	25.7
Turnips:			Gulerod.....		1.1
Yellow Tankard, Pajbj. V..	52.2				
Fynsk Bortfelder, Pajbj. V.	28.2				
At overføre...	80.4				

Til Tabel 5 skal i øvrigt gøres følgende Bemærkninger:

Af tidlig Rødkløver, der udgør 18 pCt. af det samlede Salg af Kløver- og Græsfrø, var Polen i 1930 Hovedleverandøren. Kun en forsvindende Del af Salget af denne Sort har været af dansk Avl. Et enkelt mindre Firma har leveret en Femtedel af sit Salg af tidlig Rødkløver af dansk Avl, der dog ikke er opgivet som værende dansk Stamme.

Forbruget af sildig Rødkløver er i 1930 ligesom i 1929 for godt 80 pCt.s Vedkommende dækket med Frø af danske Stammer. De resterende knap 20 pCt. af Forbruget er for største Delen indført fra Kurland. Svensk Frø har kun spillet en lille Rolle i Forsyningen, hvilket er at beklage, da svensk sildig Rødkløver bør foretrækkes næst efter dansk Frø.

Ligesom i 1929 er i 1930 ca. $\frac{2}{3}$ af Forbruget af Hvid-

kløver dækket med Frø af Morsø-Stammen. Strynø-Hvidkløveren spiller kun en beskednen Rolle i Forsyningen. Endnu henter vi en altfor stor Del af Hvidkløverfrøet i Udlandet.

Af Frø af Alsikekløver har den indenlandske Avl i Aar leveret 16.2 pCt., men Hovedparten af denne Frøart er indført fra Sverige og Kurland.

Amerikansk eller kanadisk Alsikekløver er i 1930 ikke benyttet af de kontrollerede Firmaer, naar bortses fra et ganske ubetydeligt Parti (43 kg) af blandet Oprindelse, i hvilket kanadisk Alsikekløver indgik.

Som Gennemsnitstallene i Tabel 2, Side 753, viser, havde Alsikekløver af dansk og kurlandsk Avl en betydelig højere Spireevne end svensk Frø. Ved Indførsel af svensk Alsikekløver burde Importørerne stille Krav om at faa statsplomberet Frø, hvorved man vilde sikre sig en bedre Kvalitet.

Af Hl.-Sneglebælg har ca. $\frac{2}{3}$ været dansk, Resten hovedsagelig engelsk Avl.

Af Lucernefrø var ungarsk Frø langt overvejende. De 11.7 pCt. amerikansk og kanadisk Frø, der er leveret, er altsammen opgivet at være Grimm-Lucerne.

Gennem mange Aar har Italien været næsten ene om at levere os Alm. Kællingetand. Heri er i Aar sket en Forandring, idet en væsentlig Del af vort Forbrug af denne Art er indført fra Frankrig.

Kun 17.2 pCt. af det i 1930 solgte Frø af Alm. Kællingetand er opgivet som italiensk, 27.1 pCt. er opgivet som fransk, medens over Halvdelen er opgivet som Blanding af italiensk og fransk eller mere ubestemt som sydeuropæisk.

En Fjerdedel af Forbruget af Timothe er i 1930 dækket af dansk Avl. Henimod Halvdelen er af svensk Avl, medens næsten en Fjerdedel er indført fra Amerika.

Af Alm. Rajgræs, der udgør omtrent en Femtedel af vort samlede Forbrug af Kløver- og Græsfrø, er næsten alt af dansk Avl og i de fleste Tilfælde opgivet som Lundbæk Stamme eller Øtofte Stamme. Enkelte mindre Poster af dansk Avl (0.9 pCt. af Forbruget af Alm. Rajgræs) er opgivet at være af Viktoria-Stammen, og andre Smaapartier af dansk Avl (0.8 pCt. af Forbruget) er opgivet at være af den skotske Stamme Coylton perennial Ray-Grass.

Svensk Avl af Viktoria-Stammen har udgjort 0.9 pCt. af Forbruget, saaledes at Frø af denne Stamme i alt har dækket 1.8 pCt. af Forbruget af Alm. Rajgræs.

Ital. Rajgræs, Eng-Svingel, Ager-Hejre, Hundegræs og Alm. Rapgræs er udelukkende dansk Avl. Ital. Rajgræs er i saa godt som alle Tilfælde opgivet at være Tystofte Stamme, Eng-Svingel opgives oftest at være Lyngby Stamme og Hundegræs Olsgaard Stamme.

Af Eng-Rævehale og Eng-Rapgræs har Danmark leveret ubetydelige Mængder, medens Hovedparten er henholdvis finsk og amerikansk.

I Tabel 6 er givet en Oversigt over, hvorledes Forbruget af Roefrø under den selvvirkende Kontrol i 1930 har fordelt sig, dels efter Arterne og dels inden for Arterne efter Stammer. Det samlede Salg af Roefrø under den selvvirkende Kontrol var, som allerede nævnt Side 762, 1 998 893 kg.

Hvad Fordelingen mellem Arterne angaar, maa Forholdene inden for den selvvirkende Kontrol antages ret nøje at afspejle Forholdene ogsaa for den Del af Frøsalget, der ikke er under denne Kontrol.

Derimod tør man ikke uden videre gaa ud fra, at dette er Tilfældet med Hensyn til Fordelingen af Stammerne inden for den enkelte Art. Det vil saaledes blandt andet være rimeligt at antage, at forskellige Stammer, som ejes af Frøfirmaer, der ikke er under den selvvirkende Kontrol, er for svagt repræsenterede i foranstaaende Opgørelse i Forhold til, hvad de betyder i Landets samlede Frøforbrug.

Interessant er det at se, at Barres Strynø VI udgør næsten Halvdelen af, hvad der under den selvvirkende Kontrol er solgt af Runkelroe- og Sukkerroefrø, og at Sludstrup-Stammerne kun udgør nogle faa pCt. af Salget under den selvvirkende Kontrol.

Over Halvdelen af Salget af Turnipsfrø opgives at være Yellow Tankard, Pajbjerg V. Kun 12.3 pCt. af Turnipsfrøsalget er af hvidkødede Turnips.

Af Kaalroestammerne har Hunsballe VI udgjort 41 pCt. af Forbruget og Lyngby VI 27.4 pCt.

Alt Frø af Runkelroer, Sukkerroer, Kaalroer og Turnips, der er leveret under den selvvirkende Kontrol, er angivet at være dansk.

Som allerede nævnt, er Meddelelserne i Tabel 5 og 6 byggede paa Firmaernes Opgivelser om de nævnte Forhold, idet den selvvirkende Kontrol ikke obligatorisk omfatter Kontrol af Frøets Sorts- og Stammeægthed.

For de kontrollerede Firmaer, som ønsker det, paatager

Statsfrøkontrollen sig dog Kontrol med Stammeægthed af Runkelroer, Sukkerroer, Kaalroer og Turnips samt af danske Stammer af Rødkløver og Hvidkløver. Kontrollen skal omfatte alle Partier, som Firmaet udbyder i Detailsalg heraf.

De Regler, hvorefter denne Kontrol i det her omhandlede Aar er foregaaet, findes i Statsfrøkontrollens Aarsberetning for 1927—28 Side 30 (Tidsskrift for Planteavl, 35. Bind, Side 30).

Kontrollen udøves derigennem, at Statsfrøkontrollen af hvert Parti udsaar 2 Prøver i sine Kontrolmarker.

Kløverprøverne udsaaes i hver af de to Kontrolmarker paa 2 Parceller. I den ene Mark saas Frøet under Dæksæd, i den anden uden Dæksæd. Eventuel Erstatning for Mangler ved Kløverprøvernes Ægthed afgøres paa Grundlag af Kontrol dyrkningen ved Voldgift i Henhold til Statsfrøkontrollens Erstatningsregler, Litra D.

For Roefrøpartiernes Vedkommende skal der kun ydes Erstatning, saafremt Modtageren af Frøet klager til Firmaet. Saafremt der klages over Ægtheden af leveret Frø, og Køber og Sælger ikke inden Udløbet af visse fastsatte Tidsfrister enes om at ordne Sagen, skal Klagen meddeles Statsfrøkontrollen, der da i Forening med Statens Rodfrugtforsøg afgør Sagen paa Grundlag af Besigtigelse af Parcellerne i Statsfrøkontrollens Kontrolmarker og Besigtigelse af Klagerens Mark samt eventuelt andre Marker, paa hvilke Frø af det paagældende Parti er udsaaet. Erstatningens Størrelse skal beregnes saaledes, at Klageren holdes skadesløs for det Tab, der er forbundet med at have benyttet det leverede Frø i Stedet for det købte.

Viser Klagen sig ubegrundet, skal Omkostningerne ved Markbesigtigelsen betales af Klageren; i modsat Fald af Sælgeren.

Statsfrøkontrollen udarbejder for hvert Firma en Oversigt over Resultatet af Kontrol dyrkningen. Denne Oversigt skal det kontrollerede Firma lade trykke og udsende til alle, der har købt Frø hos Firmaet.

For Kløverfrøets Vedkommende strækker Kontrol dyrkningen sig over $1\frac{1}{2}$ Aar, og Kontrollen med det Frø, der leveredes i Foraaret 1929, er altsaa afsluttet i Sommeren 1930.

De 15 Firmaer, der er nævnt i Statsfrøkontrollens Aarsberetning for 1928—29 (Tidsskrift for Planteavl, 35. Bind, Side 837), havde underkastet deres Leveringer denne Kontrol i Foraaret 1929. Af Rødkløver kontrolleredes 19 Partier af Hersnap Stamme, 2 Partier af sildig Øtofte og 1 Parti solgt

som halvsildig Morsø Rødkløver. Af Hvidkløver kontrolleredes 19 Partier af Morsø og 1 af Strynø-Stammen.

Ingen af Kløverprøverne gav ved Kontrol dyrkningen Anledning til væsentlige Bemærkninger vedrørende Ægtheden.

Kontrol dyrkningen af Kløverfrø, der er leveret i Foraaret 1930, vil først blive afsluttet i Sommeren 1931, og Resultaterne vil blive meddelte i Statsfrøkontrollens Aarsberetning for 1930 —31.

Nedenfor er de Firmaer nævnt, som for Leveringerne i Foraaret 1930 har underkastet sig denne Ægthedskontrol med Roefrø, og for hvert Firma er det i følgende Orden: Kaalroe, Turnips, Runkelroe, Sukkerroe og i alt, angivet, hvor mange Partier af de forskellige Roefrøarter der er kontrolleret.

A/S Sønderjysk Frøforsyning, Aabenraa, 2, 3, 4, 1 = 10. Morsø Frøkontor, A/S, Nykøbing J., 4, 5, 4, 1 = 14. Sydfyns Frøavl, Svendborg, 2, 3, 6, 1 = 12. Nordjysk Frøkompagni, Hjørring, 6, 6, 3, 1 = 16. Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing, 2, 3, 4, 1 = 10. Anton Nielsens Frøavl & Frøeksport, Alminde, 3, 3, 3, 1 = 10. Sydjysk Frøkompagni, Vejen, 2, 7, 3, 1 = 13. Syd-Stevens & Herfølge Frøhandel, Herfølge, 3, 3, 6, 2 = 14. Oluf Thielst, Haderslev, 4, 2, 4, 1 = 11. A. Svendsens Frøhandel, Høbro, 5, 2, 4, 2 = 13. M. Jørgensens Markfrøforretning, A/S, Grejsdalen, 7, 4, 5, 1 = 17. Alsisk Frøavls-Andelsselskab, Sønderborg, 3, 3, 4, 1 = 11. Bornholms Frø- & Saasæd-Central, A/S, Rønne, 4, 4, 4, 2 = 14. Frøcontoret, Kolding, 8, 6, 28, 0 = 42.

I Tilslutning til den Side 756 omtalte Fælleskontrol er der kontrolleret 3 Partier Turnips og 1 Parti Runkelroe.

Der er herefter kontrolleret 55 Partier Kaalroe, 57 Partier Turnips, 83 Partier Runkelroe og 16 Partier Sukkerroe, i alt 211 Partier, hvoraf kun 3 ved Kontrol dyrkningen har givet Anledning til væsentlige Bemærkninger. De tre sidstnævnte Firmaer har hver leveret et af disse Partier, nemlig:

- 1) Et Parti, solgt som Fynsk Bortfelder, Pajbjerg V. Bedømmelse: Prøven er ikke Fynsk Bortfelder, Pajbjerg V. Den overvejende Del af Roerne er hvidkødede, 73 pCt. med rødt Hoved, 16 pCt. med gult Hoved og 3 pCt. med grønt Hoved. Resten er gulkødede med rødt eller gult Hoved.
- 2) Et Parti, solgt som Fynsk Bortfelder, Hundslev V. Bedømmelse: Prøven er ikke Fynsk Bortfelder, Hundslev V. Den overvejende Del (83 pCt.) af Roerne er Yellow Tankard, Resten er Fynsk Bortfelder.

3) Et Parti, solgt som Barres Strynø VI.

Bedømmelse: Roerne var kortere, mere kegleformede og dybtsiddende og med flere Rodtrevler end almindeligt for Strynø VI.

Der er ikke til Statsfrøkontrollen indkommet Meddelelse om Klager vedrørende Ægtheden af Roefrø, der er leveret under denne Kontrol.

V. Ændringer i Overenskomsten om den selvvirkende Kontrol og i Reglerne for den Ægthedskontrol, der udøves i Tilslutning hertil.

a. Overenskomsten.

I Begyndelsen af 1930 nedsatte Frøkontrolkommissionen et Udvalg med den Opgave at gennemse den gældende Overenskomst om den selvvirkende Kontrol og eventuelt udarbejde Forslag til Ændringer i denne.

I Udvalget, der bestod af Forpagter *Sonne*, Professor *Mentz*, Forsøgsleder *J. C. Lunden*, Direktør *I. E. Jacobsen*, Direktør *Gjelstrup*, Direktør *Dorph-Petersen* og Inspektør *Stahl*, var altsaa Frøkontrolkommissionen repræsenteret ved 3, de kontrollerede Firmaer ved 2 og Statsfrøkontrollen ved 2 Medlemmer.

Efter Afholdelse af Møder i Udvalget den 1. Maj og 17. Juni 1930 vedtoges ved Frøkontrolkommissionens Møde den 17. Juni 1930 nye Overenskomster for den selvvirkende Kontrol.

I det følgende skal anføres et Resumé af Overenskomstformularen særlig med Hensyn til saadanne Bestemmelser, der kan paaregne mere almindelig Interesse.

Kontrollen omfatter med nedennævnte Undtagelser de kontrollerede Firmaers hele Detailsalg af Markfrø af Græsmarksplanter og Rodfrugter. For alt Frø skal der gives Garanti med Hensyn til Renhed og Spireevne, og for Kløver-, Græs- og Gulerodsfrø skal der desuden garanteres med Hensyn til Ukrudsindhold. Undtaget fra Kontrollen er:

- 1) Frø, der bestilles efter 7. April.
- 2) Stamfrø, der leveres til Firmaernes Kontraktavlere.
- 3) Afrensning, Afharpning og Opfejning.
- 4) Smaakvanta af Arter og Sorter, der er sjældne i Handelen og ikke udbydes, men fremskaffes paa Køberens særlige Forlangende.

Paa alle Tilbud, Bestillingssedler og Prislister, som de

kontrollerede Firmaer udsender, skal anføres Garantital, saafremt det ikke paa det givne Tidspunkt paaviseligt endnu er umuligt at opgive disse Garantital. Paa Prislisterne skal endvidere anføres Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for det foregaaende Tjaar, saa Køberne altid har disse Tal ved Haanden til Sammenligning med Firmaets Garantital. Endelig skal paa Prislisterne anføres de udbudte Frøvarers Herkomst (Avlsomraade, Sort og Stamme) og et nærmere angivet Uddrag af Overenskomsten.

Ved Begyndelsen af Frøekspeditionen skal det kontrollerede Firma give Statsfrøkontrollen Meddelelse om Størrelsen af hvert af de Partier, som benyttes i Detailekspeditionen, og i Ekspeditionstiden skal Firmaerne stadig holde Statsfrøkontrollen underrettet om, hvad der ekspederes til hver enkelt Køber.

Statsfrøkontrollen skaffer sig Prøver af Partierne dels ved at skrive til en Del Købere og anmode dem om at indsende Prøve af nærmere angivne Partier og dels ved paa Lagrene at lade sine Prøveudtagere, der indfinder sig uanmeldt, udtage Prøver af de Leveringer, der staar afvejede og færdige til Afsendelse.

Af de tilvejebragte Prøver undersøger Statsfrøkontrollen for det kontrollerede Firmas Regning saa mange Prøver, som det skønnes fornødent for hvert Parti. Resten af Prøverne henlægges som Reserveprøver til eventuel senere Undersøgelse.

Svarer Gennemsnitsresultatet af de af et Parti undersøgte Prøver ikke til den givne Garanti, er Firmaet erstatningspligtigt over for alle Købere af Partiet. Naar Kontrolundersøgelserne er afsluttede, udarbejder Statsfrøkontrollen en Oversigt over Gennemsnitsresultaterne for hvert Parti og med Angivelse af, hvilke Partier der er Erstatning for. Denne Oversigt sendes fra Statsfrøkontrollen til alle, af hvis Levering en Prøve er undersøgt, og det kontrollerede Firma skal sende Oversigten til alle andre, der har købt Frø hos Firmaet.

Firmaet skal uden anden Foranledning end Angivelserne paa Oversigten udbetale Erstatning til alle Købere af Partier, for hvilke der ifølge Oversigten er Erstatningspligt. Dog bortfalder Erstatningsbeløb under 50 Øre. Statsfrøkontrollen forvisser sig ved Udsendelse af Spørgkort til nogle af hvert Firmas Kunder om, at Oversigten er udsendt og Erstatningerne afregnede.

I Statsfrøkontrollens Aarsberetning meddeles det, hvilke

Firmaer der i det paagældende Aar har været underkastet den selvvirkende Kontrol, og der gøres Rede for, hvor mange Prøver der er undersøgt for hvert Firma, og hvorledes Partierne for hvert Firma har svaret til Garantien og til Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Aaret.

Nedennævnte 26 Firmaer har underkastet deres Salg af Frø i 1930—31 denne Kontrol:

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger (herunder saavel Brugsforeninger som Landbo- og Husmandsforeningernes Frøsalg, Roskilde) — Fr. Dreyer, Aarhus. — M. Jørgensens Markfrøforretning, A/S, Grejsdalen. — Frøcontoret, Kolding. — Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers. — Syd-Stevens & Herfølge Frøhandel, Herfølge. — A/S Langelands Frøavls Kompagni, Rudkøbing. — Morsø Frøkontor, A/S, Nykøbing J. — Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing. — Det jydsk Frøavlskompagni af 1926 A/S, Randers. — Syd-jydsk Frøkompagni, Vejen. — Skjern Markfrøkontor, Skjern. — Markfrøkontoret, v. A/S Regnar Th. Genefke, Hobro. — Alsisk Frøavls-Andelselskab, Sønderborg. — Sydsjællands Frø-Kompagni, Næstved. — A/S Sønderjydsk Frøforsyning, Aabenraa. — Dansk Frøhandel, A/S, Kolding. — Sydfyns Frøavl, Svendborg. — Nordjysk Frøkompagni, Hjørring. — Bornholms Frø- & Saasæd Central, A/S, Rønne. — Oluf Thielst, Haderslev. — Anton Nielsens Frøavl & Frøekspor, Alminde. — A/S Skive Markfrøkontor, Skive. — Dybro Jørgensen, Sindal. — A. Svendsens Frøhandel, Hobro. — Johs. Steffensen, Holstebro.

b. Ægthedskontrollen.

Ud fra den Opfattelse, at den selvvirkende Kontrol ikke er tidssvarende, naar den kun omfatter Renhed, Spireevne og Ukrudsindhold, men lader et saa vigtigt Forhold som Roefrøets Ægthed være uden for Kontrollen, tilbød Statsfrøkontrollen i 1925 de Firmaer under den selvvirkende Kontrol, der maatte ønske det, at kontrollere ogsaa Roefrøets Sorts- og Stammeægthed. Kontrol med disse Forhold maa ifølge Sagens Natur ske gennem Udsaaning af Prøver i Kontrolmarker og Bedømmelse af de fremkomne Planter.

Kontrollen toges i første Omgang op paa lignende Maade som for de Forhold, der kan undersøges i Laboratoriet, saaledes at de kontrollerede Firmaer ifaldt Erstatningspligt over for alle Købere, der havde faaet leveret Frø af et Parti, som ved Kontrol dyrkningen viste saadanne Mangler med Hensyn til Ægthed, at det kunde begrunde Erstatningskrav.

I denne Form fandt Kontrollen imidlertid kun ringe Tilslutning fra Firmaernes Side, og paa Initiativ af Foreningen af Frøfirmaer under Statsfrøkontrollens selvvirkende Kontrol optoges i Vinteren 1927—28 Forhandlinger mellem denne

Forening, Frøkontrolkommissionen og Statsfrøkontrollen om Ændringer i Reglerne for Ægthedskontrol. Disse Forhandlinger resulterede i Udarbejdelse og Vedtagelse af de Regler for Ægthedskontrol, der er offentliggjort i Statsfrøkontrollens Aarsberetning for 1927—28, Tidsskrift for Planteavl, 35. Bind, Side 30.

Den væsentligste Forskel mellem disse Regler og de indtil da gældende var den, at der efter de nye Regler kun skulde ydes Erstatning for Mangler ved Roefrøets Ægthed, saafremt Køberen fremsatte Klage.

Efter disse Regler er Ægthedskontrollen gennemført i Aarene 1929 og 1930, i hvilke Aar henholdsvis 15 og 14 Firmaer, eller ca. Halvdelen af Firmaerne under den selvvirkende Kontrol, underkastede deres Salg Ægthedskontrollen.

Ifølge Reglernes Punkt 9 er Firmaerne pligtige at sende Kunderne en af Statsfrøkontrollen udarbejdet Oversigt over Kontrolstyrkingens Resultater, men da Oversigterne i Efteraaret 1929 skulde udsendes, bestred nogle af Firmaerne, at det omtalte Punkt 9 paalagde dem en saadan Pligt, saafremt Oversigten over Resultaterne af Undersøgelserne for Renhed, Spireevne og Ukrudsindhold var udsendt inden 1. December. I et Møde den 11. December 1929 fastslog Frøkontrolkommissionen, at Firmaerne havde den af Statsfrøkontrollen hævdede Pligt til at udsende disse Oversigter; men følgende Firmaer undlod trods Kommissionens Afgørelse at udsende Oversigterne: Morsø Frøkontor A/S, Nykøbing J. — Anton Niensens Frøavl og Frøeksport, Alminde. — Syd-Stevns og Herfølge Frøhandel, Herfølge. — M. Jørgensens Markfrøforretning A/S, Grejsdalen. — Markfrøkompagniet A/S, Kolding. Sidstnævnte Firma var imidlertid paa dette Tidspunkt traadt i Likvidation.

Da man allerede var saa langt henne paa Aaret, at det gennem Prislister o. lign. var blevet meddelt Kunderne, at de paagældende Firmaers Salg i 1930 var under Ægthedskontrol, kunde Statsfrøkontrollen ikke paa dette Tidspunkt udelukke de paagældende Firmaer fra Ægthedskontrollen.

Med Hensyn til den i 1930 udførte Kontrol har Frøkontrolkommissionen efter Henstilling fra Direktør *Dorph-Petersen* tiltraadt, at de Oversigter, som Firmaerne i Henhold til Reglernes Punkt 9 skal udsende, kun skal optage Bemærkninger med Hensyn til Mangler ved Partiernes Ægthed, for saa vidt

disse Mangler er af en saadan Karakter, at Statsfrøkontrollen skønner, at Erstatningskrav vilde have været berettiget.

Den opstaaede Uoverensstemmelse i Opfattelsen af Pligten til at sende Oversigterne ud gjorde det imidlertid nødvendigt at faa dette Spørgsmaal klaret for Fremtiden. Sagen henvistes til Behandling i det Side 770 nævnte Udvalg, som søgte Spørgsmaalet løst ved at fastlægge den fremtidige Form for Oversigterne, saaledes som nævnt ovenfor for 1930, men fra Repræsentanten for Foreningen af Frøfirmaer under Statsfrøkontrollens selvvirkende Kontrol hævdedes det, at det ved Reglernes Affattelse i 1927—28 var Forudsætningen, at der overhovedet ikke skulde sendes Oversigter ud til Kunderne, og at Statsfrøkontrollen kun skulde træde til i Tilfælde af Klager, om hvis Afgørelse Køber og Sælger ikke havde kunnet blive enige.

Repræsentanten for Foreningen mente ikke, at Ægthedskontrollen vilde vinde Tilslutning, selv om Pligten til Udsendelse af Resultaterne begrænsedes som for 1930.

Da Frøkontrolkommissionen og Statsfrøkontrollen ikke mente det forsvarligt at medvirke til Udførelse af en Ægthedskontrol, der over for Køberne fortier Resultaterne, saafremt ingen Køber klager, maatte man opgive at komme til Enighed om en Ægthedskontrol efter de i Aarene 1929 og 1930 fulgte Linier. Imidlertid fandt hverken Frøkontrolkommissionen eller Statsfrøkontrollen det foreneligt med Landbrugets Interesser at opgive Kontrollen paa dette vigtige Punkt, og det vedtoges derfor ved Frøkontrolkommissionens Møde den 17. Juni 1930 at paalægge et Udvalg, bestaaende af Forsøgsleder *Lunden*, Direktør *Dorph-Petersen* og Inspektør *Stahl*, at udarbejde Regler til Ægthedskontrol efter Linier, som var blevet skitseret paa Mødet, og som principielt blev accepteret af Frøkontrolkommissionen.

Det skitserede Princip gik ud paa, at Kontrolstyrkningsresultaterne for Partier, der viste saadanne Mangler med Hensyn til Ægthed, at Erstatningskrav skønnedes berettigede, skulde offentliggøres af Statsfrøkontrollen uden at nævne paagældende Firmas Navn, idet man skulde referere til et Kontrolnummer, som kun Firmaet, Køberne og Statsfrøkontrollen kendte. Efter saadan Offentliggørelse skulde paagældende Firma have Pligt til at udbetale Erstatning til alle Købere

af Partiet, der inden en nærmere fastsat Frist fremsatte Krav derom.

I Henhold til denne Beslutning udarbejdedes følgende Regler:

Regler

for Ægthedskontrol med danske Sorter og Stammer af Kløver- og Roefrø i Forbindelse med den selvvirkende Analysekontrol.

(Kun for Firmaer,

hvis Salg af Frø i øvrigt er under den gældende selvvirkende Kontrol.)

1) Firmaet forpligter sig til at lade alle Partier af anerkendte danske Sorter og Stammer af Rødkløver, Hvidkløver, Runkelroe, Sukkerroe, Kaalroe og Turnips, der inden 7. April bestilles af indenlandske Landmænd, Landbrugsorganisationer, Brugsforeninger og Købmænd (Detailhandlere), kontrollere for Ægthed ved Udsaaning i Statsfrøkontrollens Kontrolmarker.

2) Udbydes der paa Firmaets Bestillingssedler Roefrø, der i Henhold til den i Punkt 1 givne Afgrænsning af Ægthedskontrollen ikke falder ind under denne, skal det for saadanne Partier udtrykkelig angives paa Bestillingssedlen, at de ikke er under Kontrol.

3) Inden Ekspeditionen af et Parti paabegyndes, skal Firmaet anmelde Partiet til Statsfrøkontrollen, idet Frøets Art, Sort og Stamme og Partiets Størrelse angives. Endvidere skal det meddeles, under hvilken Betegnelse paa Bestillingssedlen den paagældende Kvalitet er opført. Statsfrøkontrollen skal derefter omgaaende meddele Firmaet, under hvilket Kontrolnummer Partiet skal leveres.

4) Saavel paa selve Leveringerne som paa Fakturaerne skal Parti-nummer anføres; paa Fakturaen skal tillige Kontrolnummeret angives. Firmaet er paa Forlangende af Statsfrøkontrollen pligtig til over for denne at dokumentere Partiernes Oprindelse.

5) Prøverne til Udsaaning udtages under Ekspeditionen af Statsfrøkontrollen eller Kgl. Vejer og Maaler paa Firmaets Lager af de til Kunderne afvejede Leveringer. Der udtages mindst 3 Prøver af hvert Parti (se Undertagelse herfra i Punkt 6). Hver Prøve skal udtages af Leveringen til een Kunde.

6) Af hvert Parti udsaaes to Prøver, en i hver af Statsfrøkontrollens Kontrolmarker. De øvrige Prøver opbevares til eventuel Udsaaning i det følgende Aar.

For Partier paa 100 kg og derunder og for Partier, der udvejes til færre end 10 Købere, er Statsfrøkontrollen dog berettiget til at basere Kontrolstyringen paa en enkelt Prøve, der kan være indkaldt fra en Køber, eventuelt udtaget paa Sælgerens Lager af det ikke udvejede Parti.

7) Bedømmelsen af Prøver af Kløverfrø i Kontrolmarkerne foretages af Statsfrøkontrollen og Ordføreren for Statens Forsøg med Kløver og Græs, og paa Grundlag af Kontrolstyringen fastsættes endvidere ved denne Bedømmelse Størrelsen af eventuel Erstatning, om Statsfrøkontrollen finder det nødvendigt, efter Besigtigelse af Marker, tilsaaet med samme Parti Frø.

8) Bedømmelse af Prøverne af Røfrø i Kontrolmarkerne foretages af Statsfrøkontrollen og Lederen af Statens Røfrøforsøg, og paa Grundlag af Kontrol dyrkningen fastsættes endvidere ved denne Bedømmelse Størrelsen af eventuel Erstatning, om Statsfrøkontrollen finder det nødvendigt, efter Besigtigelse af Marker, tilsaaet med samme Parti Frø.

9) Firmaet skal paa Statsfrøkontrollens Forlangende med 8 Dages Varsel give Statsfrøkontrollen en Fortegnelse over samtlige Købere af nærmere angivne Partier med Opgivelse af, hvor meget Frø hver enkelt Køber har faaet af paagældende Parti.

10) Erstatningerne søges fastsat saaledes, at Køberen holdes skadesløs for det Tab, der er forbundet med at have dyrket det leverede Frø i Stedet for det bestilte; for Kløverfrø begrænses Erstatningen dog til det dobbelte af Frøets Pris.

11) Efter endt Kontrol dyrkning tilstilles der Firmaet Meddelelse om Bedømmelsen af hvert Parti. For Partier, der ved Kontrol dyrkningen har vist sig ægte, eller som skønnes ikke at have afvejet saa meget fra den paagældende Stammes typiske Udseende, at det kan betinge Erstatningspligt, sker der ingen Meddelelse til Køberen eller til Offentligheden, med mindre Køberen derom retter Forespørgsel.

12) For Partier, der ved Kontrol dyrkningen har vist sig uægte i en Grad, der skønnes at betinge Erstatningspligt, offentliggør Statsfrøkontrollen paa den Maade, den finder tjenligst, Resultaterne af Kontrol dyrkningen og meddeler Erstatningens Størrelse pr. kg. Partiet skal ved denne Offentliggørelse betegnes ved Art, Sort, opgivne Stamme samt det Kontrolnummer, Statsfrøkontrollen har tildelt det inden Ekspeditionen, og hvorunder det er faktureret. Hverken Leveringsfirmaet eller det Nummer, hvorunder Partiet er udbudt, maa nævnes.

Til Meddelelsen føjes en Angivelse af, hvorledes Købere af Partiet skal forholde sig for at opnaa Erstatning.

13) Firmaet er pligtigt at yde den i forannævnte Meddelelse opgivne Erstatning til alle Købere, der ifølge Faktura fra Firmaet har modtaget Frø af det paagældende Parti, og som inden 1 Maaned fra den Dag, Statsfrøkontrollen har udsendt Meddelelse, henvender sig til Firmaet med Krav om Erstatning.

14) Finder Køberen Anledning til Klage vedrørende Ægtheden af et kontrolleret Parti, skal han snarest meddele det til Firmaet, der er pligtigt straks at underrette Statsfrøkontrollen om, at Klage er indgaaet samt at angive, hvad Klagen gaar ud paa.

Saafrømt der ikke ved direkte Forhandling opnaas Enighed mellem Sælger og Køber, kan enhver af Parterne forlange Sagen afgjort af Statsfrøkontrollen. Anmodning om saadan Afgørelse maa indgives saa betids, at Statsfrøkontrollen, om den finder det fornødent, kan faa Lejlighed til at besigtige i det maadste en Femtedel af Arealet med den paaklagede Afgrøde inden Slæt, Afgræsning eller Roeoptagning.

Som Grundlag for Statsfrøkontrollens Afgørelse tjener dels Resultater fra Kontrol dyrkning af Partiet, dels eventuel Besigtigelse af Klagerens Mark, og om Statsfrøkontrollen finder det fornødent tillige af Marker hos andre Købere af samme Parti.

Viser Klagen sig ubegrundet, betaler Klageren Statsfrøkontrollens Udgifter ved Markbesigtigelse o. s. v. efter Regning. I andre Tilfælde betales Udgifterne af Firmaet, der har leveret Frøet. Efter Omstændighederne er Statsfrøkontrollen dog ogsaa berettiget til at fordele Udgifterne mellem Parterne.

15) Paa alle Prislister, Bestillingssedler og Fakturaer vedrørende Kløver- og Roefrø under den her omtalte Ægthedskontrol skal der anføres følgende Uddrag af nærværende Regler:

»Ægtheden af det af Firmaet N. N. leverede Frø af danske Stammer af Kløver- og Roefrø (dog ikke Gulerodsfrø) kontrolleres af Statsfrøkontrollen, idet denne i sine Kontrolmarker udsaar 2 Prøver af hvert Parti, af Partier paa 100 kg og derunder eventuelt kun 1 Prøve. Saafremt Kontrol dyrkningen viser, at et Parti ikke er ægte, offentliggør Statsfrøkontrollen dette, idet Partiet angives ved det Kontrolnummer, hvormed det er betegnet paa Fakturaen. Købere af Partiet har da Ret til Erstatning, naar Krav derom fremsættes for Firmaet N. N. inden 1 Maaned efter, at Statsfrøkontrollen har udsendt nævnte Bekendtgørelse. Klage, som Køberen finder Anledning til, maa snarest muligt meddeles Firmaet.

Saafremt der ikke ved direkte Forhandling opnaas Enighed mellem Sælger og Køber, kan enhver af Parterne forlange Sagen afgjort af Statsfrøkontrollen. Anmodning om saadan Afgørelse maa indgives saa betids, at Statsfrøkontrollen, om den finder det fornødent, kan faa Lejlighed til at besigtige i det mindste en Femtedel af Arealet med den paaklagede Afgrøde inden Slæt, Afgræsning eller Roeoptagning.

16) I Statsfrøkontrollens Aarsberetning optages den udsendte Meddelelse om erstatningspligtige Partier. I øvrigt gives kun en kort sammenfattende Omtale af Kontrol dyrkningen og dens Resultater.

17) Firmaet betaler 8 Kroner for hvert Parti Kløverfrø og 12 Kroner for hvert Parti Roefrø, der kontrolleres; dog betales intet for Kontrol dyrkning af Partier paa under 100 kg, saafremt Firmaet herved vilde komme til at betale mere end 1 Krone pr. 100 kg Frø, Firmaet i alt har solgt under Ægthedskontrollen.

Prøveudtagningen til denne Kontrol betales efter de sædvanlige Takster.

18) Hvis et Firma efter gentagne Henstillinger fra Statsfrøkontrollen undlader at opfylde nærværende Overenskomst, kan Sagen indankes for den i Punkt 19 omhandlede Voldgift, som da kan idømme Bøder paa fra 100—1000 Kroner til Statskassen for Overtrædelsen.

19) Frøkontrolkommissionen træffer endelig Afgørelse i Tilfælde af Uoverensstemmelse mellem Statsfrøkontrollen og Firmaet angaaende Iværksættelse og Udførelse af Undersøgelser i Kontrolmarkerne og Bedømmelse af Undersøgelsesresultaterne.

Andre Uoverensstemmelser mellem Parterne angaaende deres Stilling i Henhold til nærværende Overenskomst samt alle Spørgsmaal om dennes Fortolkning afgøres af en Voldgift, bestaaende af en af Statsfrøkontrollen og en af Firmaet valgt Mand, der i Forening vælger en Formand, under hvis Ledelse Voldgiftens Forhandlinger føres.

De to Parter skal udpege Voldgiftsmænd inden 14 Dage fra det Tidspunkt, da en af Parterne over for den anden har meddelt, at Voldgift ønskes, og de to Voldgiftsmænd skal inden 14 Dage fra den Dag, da den sidstvalgte Udnevneelse er meddelt Sagens anden Part, vælge Formanden. Overholdes disse Frister ikke, vælger Frøkontrolkommissionen de manglende Medlemmer af Voldgiften. Formanden leder Sagens Forberedelse og bestemmer den nærmere Fremgangsmaade ved Voldgiftens Behandling. Sagens Afgørelse træffes ved almindelig Stemmeferhed. Voldgiftsretten træffer Bestemmelse om Betalingen af Omkostninger saavel til Voldgiftens Medlemmer som eventuelt ogsaa til Parterne. Voldgiftens Afgørelse er bindende for begge Parter og kan ikke indankes for Domstolene.

Frøkontrolkommissionen har tiltraadt disse Regler, der den 7. Oktober 1930 er udsendt til Firmaerne under den selv-virkende Kontrol med Tilbud fra Statsfrøkontrollen om Kontrol af Salg i Sæsonen 1930—31 i Henhold til disse Regler.

VI. Ukontrolleret Frø.

Vestlollands Landboforening og De samvirkende land-økonomiske Foreninger i Ringkøbing Amt har fremskaffet henholdsvis 61 og 16 Prøver af Frøleveringer til Landmænd inden for disse Landboforeningers Omraade. 15 af Prøverne er udtaget af Leveringer fra 3 Firmaer, hvis Salg er under den selv-virkende Kontrol, og 50 af Leveringer fra 7 Frøfirmaer og Købmænd, hvis Leveringer ikke er under denne Kontrol. For 12 Prøver er Forhandleren ikke opgivet.

Prøverne er undersøgte af Statsfrøkontrollen i Sommerens Løb. Af de 61 Prøver fra Vestlollands Landboforening svarede de 47 inden for de gældende Spillerum til Garantien eller, hvor der ikke var opgivet Garantital, til Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for 1929—1930 for de paagældende Arter. 14 Prøver svarede altsaa ikke hertil. Særlig store var Manglerne for efternævnte Prøver: 1 Prøve Rødkløver havde i Forhold til Garantien 11 pCt. for lav Spireevne og 0.65 pCt. for højt Ukrudsindhold. 2 Prøver Alsikekløver havde henholdsvis 18.3 og 11.3 pCt. for lav Spireevne. Den sidstnævnte havde tillige 6.7 pCt. for lav Renhed. En Prøve Ager-Hejre spirede kun med 53 pCt.

Af de 16 Prøver fra Ringkøbing Amt svarede kun 9 til Garantitalene eller til Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal, hvor intet var garanteret, og flere af de øvrige 7 var af meget ringe

Beskaffenhed. For en Prøve Rødkløver var Spireevnen 15.2 pCt. for lav og for en Prøve Hvidkløver 17.6 pCt. for lav. En Prøve Alm. Kællingetand spirede med kun 59 pCt. + 8 pCt. haarde Korn, og for en Prøve Alm. Rajgræs var Spireevnen kun 68 pCt.

En Prøve af en Vare, solgt som »Tung Afrensning«, indeholdt 8.5 pCt. Ukrudsfrø (141000 Ukrudsfrø pr. kg) og 27.3 pCt. Affald; 37 pCt. af Prøven var Rødkløver, der imidlertid kun spirede med 9 pCt. + 3 pCt. haarde Korn; 17 pCt. var Hvidkløver med en Spireevne af 13 + 12 pCt. haarde Korn.

VII. Undersøgelser af Saasædsprøver, indsendte af Landboforeninger.

De 3 Landboforeninger i Københavns Amt har i Foraaret 1930 indsamlet 43 Prøver af Saabyg og ladet dem undersøge ved Statsfrøkontrollen for Renhed, Spireevne, Indhold af fremmed Kulturfrø og Ukrud samt for Sortsrenhed.

I nedenstaaende Omtale af Resultaterne er Prøverne for hvert af de undersøgte Forhold inddelte i Grupper paa samme Maade som ved Omtale af tilsvarende Prøver i Aarsberetningerne for i Fjor og i Forfjor; men da der i Aar kun er indsendt Prøver fra en enkelt Landboforening, opstilles Resultaterne ikke tabellarisk.

Med Hensyn til Spireevne fordeler de 43 Prøver sig saaledes: 30 Prøver spirede med 97 pCt. eller derover, for 4 laa Spireevnen mellem 95 og 96.9 pCt., for 6 mellem 90 og 94.9 pCt. og for 3 under 90 pCt. Spireevnen for disse 3 lavestspirende Prøver var henholdsvis 87, 81 og 75 pCt.

Hvad Renheden angaar, fordeler Prøverne sig saaledes: For 29 var Renheden 99 pCt. eller derover, for 13 mellem 97 og 98.9 pCt. For en enkelt Prøve var Renheden kun 94.5 pCt., idet den indeholdt 4.5 pCt. fremmed Kulturfrø, dels Havre, dels ca. 3 pCt. forskelligt Kløver- og Græsfrø, antagelig iblandet til Udlæg. En anden Prøve, hvis Renhed var 97.4 pCt., indeholdt godt 2 pCt. Udlægsfrø.

En høj Renhedsprocent giver ikke fyldestgørende Oplysning om Kvaliteten, naar Talen er om Saasæd. Selv med en Renhed af 99 pCt. kan Varen, naar det gælder Produktion af Byg

til Salg, være ganske kassabel som Saasæd, hvis den resterende ene Procent f. Eks. er Havre.

Fuldt saa stor Interesse som Renheden har derfor i denne Forbindelse Indholdet af fremmed Kulturfrø og Ukrudsfrø. De undersøgte Prøver fordeler sig med Hensyn til Indhold af Havre saaledes: I 6 Prøver fandtes ikke Havre; i 19 fandtes fra 1 til 10 Havrekærner pr. kg, i 7 Prøver mellem 11 og 30, i 6 Prøver mellem 31 og 100 og i 5 Prøver mellem 101 og 1000 Havrekærner pr. kg.

Ud over Havre findes sjældent nævneværdige Mængder af fremmed Kulturfrø i Byg.

I 3 af de undersøgte 43 Prøver fandtes ikke Ukrud, i 8 fandtes fra 1 til 10 Ukrudsfrø pr. kg, i 22 fra 11 til 100 og i 10 fra 101 til 1000 Ukrudsfrø pr. kg. I de fleste af Prøverne bestod Hovedmængden af Ukrudsfrøet af Snerle-Pileurt og andre Arter med saa store Frø, at disse vanskeligt kan renses fra Kornet; men i mange Prøver forekom tillige Frøarter, som man skulde synes, at enhver Rensemaskine kunde fjærne, f. Eks. Ager-Sennep, Fuglegræs-Fladstjerne og Gaasefod, og i enkelte Prøver fandtes saadanne Frøarter i ret stor Mængde.

4 af de 43 Prøver viste sig at være af anden Sort end den, der var angivet ved Prøvens Indsendelse. En Prøve, der var indsendt uden Sortsangivelse, var Binder-Byg, og en anden Prøve, der var indsendt uden Sortsnavn, bestod af en Blanding af forskellige Kærnetyper.

Naar bortses fra sidstnævnte Prøve, fordelte Prøverne sig med Hensyn til Sortsrenhed saaledes: I 10 Prøver fandtes ikke fremmed Sort, i 15 var Indholdet af fremmed Sort mellem 0.1 og 1 pCt., i 7 mellem 1.5 og 2.5, i 5 mellem 3 og 5, i 1 mellem 5.5 og 8, i 2 mellem 8.5 og 12 og i 2 mellem 20.5 og 50 pCt. Der var saaledes mange Prøver med et saa stort Indhold af fremmed Sort, at en tilsvarede Vare af den Grund burde kasseres som Saasæd.

VIII. Undersøgelser vedrørende Sorts- og Stammeægtighed samt Sygdomsangreb.

1. Sortsundersøgelse af Byg i Laboratoriet.

Der er undersøgt 787 Prøver Byg for Indhold af fremmed Sort; heraf er 617 vejledende Undersøgelser og 170 Undersøgelser i Garantiøjemed. Blandt de sidste er der 13 Prøver, af hvilke Indsenderen har ønsket undersøgt et større Antal Kærner (5 à 6 × 20 g) for at opnaa et sikrere Resultat, end der faas ved en almindelig Garantiundersøgelse, hvor der undersøges 2 × 20 g = 800—900 Kærner.

Af Prøverne er 419 indsendte af Korn- og Saasædhandlere samt af Bryggerier. 128 er indsendte af Landmænd eller Landbrugsorganisationer. 237 er af Partier, der har været udstillede paa Maltbygudstillingen i Aarhus i Efteraaret 1929. 3 Prøver er undersøgte for Statsfrøkontrollens egen Regning.

Af de 787 Prøver er 331 ved Indsendelsen opgivet som Binder-Byg, 255 som Opal-Byg, 43 som Archer-Byg (Irsk Archer, Spratt Archer, Archer), 34 som Prentice-Byg, 28 som Guld-Byg, 26 som Plumage Archer, 15 som Sejr-Byg; 14 Prøver er indsendte som 6-rd. Byg, 23 under forskellige andre Sortsnavne og 18 uden Angivelse af Sort. Sammenholder man disse Tal med de tilsvarende Tal i foregaaende Aarsberetninger, vil man lægge Mærke til, at der har fundet en Forskydning Sted mellem Sorterne. Fra 1923—24 (det Aar, hvor Sortsundersøgelsen begyndte at faa et større Omfang) til 1926—27 var Prentice-Byg absolut dominerende, efterhaanden dog stærkt trængt af Binder-Byg. I 1927—28 kom Binder-Byg i Spidsen og staaer endnu med det største Antal Prøver; men den nye Konkurrent, Opal-Byg, truer den allerede, medens Prentice-Byg er gaaet meget stærkt tilbage og nu er uden større Betydning. De nærmeste Aar vil utvivlsomt bringe nye Forskydninger.

Nedenfor er angivet Resultatet af Sortsundersøgelsen af 777 Prøver; 10 Prøver er af forskellige Grunde ikke egnede til at medtages i denne Oversigt. De Prøver, der er indsendte uden Angivelse af Sortsnavn, er i Oversigten medtaget under den Sort, til hvilken de er henregnet ved Undersøgelsen i Laboratoriet.

Gruppeinddelingen er foretaget med Hensyntagen til de Krav, Bryggerierne sædvanlig stiller til Byg, idet disse for-

langer en Vare med ikke over 5 pCt. fremmed Sort, dog modtager man — mod en vis Prisnedsættelse — Partier med indtil 8 pCt. fremmed Sort. Partier med mere end 8 pCt. Indhold af fremmed Sort nægter Bryggerierne i Almindelighed at modtage.

pCt. Kærner af fremmed Sort	For samtlige 777 indsendte Prøver:		For 237 Prøver fra Maltbygudstillingen:	
	Antal	pCt.	Antal	pCt.
0	250	32.2	82	34.6
0.1— 1.0	288	37.1	94	39.7
1.5— 5.0	180	23.2	53	22.4
5.5— 8.0	17	2.2	6	2.5
8.5—20.0	16	2.1	0	0.0
20.5—50.0	9	1.1	1	0.4
over 50	5	0.6	0	0.0
Forkert Sortsbenævnelse	12	1.5	1	0.4

I nedenstaaende Opstilling er angivet, hvorledes samtlige undersøgte Prøver i hvert af Aarene 1926—30 samt Prøverne fra de tre Maltbygudstillinger i 1927, 1928 og 1929 fordeler sig i Grupperne 0 pCt., 0.1—5, 5.5—8 og over 8 pCt. fremmed Sort:

	0 pCt.	0.1—5.0 pCt.	5.5—8 pCt.	ov. 8 pCt.
1926—27	13	56	6	25
1927—28	12	66	5	17
1928—29	12	69	6	13
1929—30	32	61	2	5
163 Pr. fra Maltbygudstill. 1927	15	80	2	3
242 » » » 1928	14	79	3	4
237 » » » 1929	35	62	2	1

Det fremgaar af Tallene, at Sæsonen 1929—30 sammenlignet med tidligere Aar har bragt en betydelig Forskydning henimod et mindre Indhold af fremmed Sort. Det gælder baade det samlede Antal Prøver og Prøverne fra Maltbygudstillingen. Det er Gruppen med 0 pCt. fremmed Sort, der er steget fra i de foregaaende Aar at udgøre 12—15 pCt. til i afvigte Sæson at udgøre 32—35 pCt., medens de øvrige Grupper med over 0.1 pCt. fremmed Sort er faldet fra at udgøre 85—88 pCt. til 65—68 pCt. Aarsagen til denne meget betydelige Stigning i Antallet af helt sortsrene Prøver skyldes for en stor Del, at Opal-Byg nu udgør en betydelig Del — omkring en Tredjedel — af Prøverne. Denne nye Sort, der kom i Handelen i

Vinteren 1928—29, har vist sig at være betydelig mere sortsren end de indtil da mest benyttede Sorter. En væsentlig Del af de 32—35 pCt. sortsrene Prøver er da ogsaa Opal-Byg.

2. Sorts- og Stammeundersøgelse af Korn, Roe-, Kløver- og Havefrø i Kontrolmarkerne.

Kontrolmarkerne har været beliggende paa Mørkhøjgaard og Torvegaard i Mørkhøj, Statens Gaarde, Trollesminde og Faurholm, ved Hillerød og paa Statens Forsøgsstation ved Lyngby og har omfattet 8.2 ha. I alt har der været undersøgt 988 Prøver paa 2076 Parceller.

a. Korn.

Der er undersøgt 16 Prøver Hvede, 1 Prøve Rug, 50 Prøver Byg og 53 Prøver Havre, i alt 120 Prøver; af disse er 62 Maaleprøver eller egne Undersøgelser, der ikke medtages i nedenstaaende Oversigt.

I Hveden er der i alle Prøverne (6) fundet svage Angreb af Hvedens Stinkbrand; Hvedens Støvbrand er ikke forekommet. I 9 af 10 Bygprøver er der fundet Angreb af Nøgen Bygbrand varierende fra 0.1 til 6 pro Mille. De tidlige Sorter var stærkest angrebne. Samtlige Bygprøver var fri for Dækket Bygbrand. I 2 Prøver er der fundet svage Angreb af Stribesyge. Samtlige 41 Prøver af Havre var fri for Nøgen og Dækket Havrebrand.

Ingen af de undersøgte Prøver var sortsrene, i 26 Prøver var Indholdet af fremmed Sort under 1 pro Mille, i 21 Prøver mellem 1 pro Mille og 1 pCt.; i 10 Prøver varierede Indholdet af fremmed Sort fra 1 til 15 pCt. Til 1 Prøve Rug, indsendt til Bestemmelse af Sortsæghed, har man intet fundet at indvende i saa Henseende.

b. Rodfrugter.

I 5 Kontrolmarker er der undersøgt følgende Antal Prøver: Runkelroe og Fodersukkerroe 256, Sukkerroe 46, Kaalroe 191, Turnips 180 og Markgulerødder 19, i alt 692 Prøver. Heraf er 93 Maaleprøver, 12 er udsaaet til Undersøgelse for Statsfrøkontrollens Regning, 91 Prøver er udtaget af Partier, der er udførte til Sverige, og af hvilke der ifølge de svenske Indførselsbestemmelser skal udsaaes Prøver i Statsfrøkontrollens Kontrolmarker til Undersøgelse af, om Leveringerne svarer til de

ved Salget opgivne Sorts- og Stammenavne. 211 Prøver er af Partier, der er solgte under den Side 769 omtalte Ægthedskontrol. 5 Prøver er indsendte af Landmænd, Resten, 280 Prøver, er indsendte af Frøhandlere.

Af de 91 Prøver af Partier, der er eksporterede til Sverige, har 76 svaret til den opgivne Stammebetegnelse. 6 Prøver har faaet en vejledende Bemærkning om Indhold af enkelte Roer med afvigende Farve og 1 om, at der fandtes en Krydsning. 8 Prøver har faaet Bemærkninger af mere eller mindre væsentlig Karakter. De 211 Prøver, udsaaede til Ægthedskontrol i Forbindelse med den selvvirkende Kontrol, er omtalt Side 769.

Af de 280 Prøver, indsendte af Frøhandlere, har 1 været urigtigt sortsbenævnt og 1 urigtigt stammebenævnt, 29 har faaet Bemærkninger af mere eller mindre væsentlig Karakter, 23 har faaet vejledende Bemærkninger om Indhold af enkelte Roer med afvigende Farve, smaa Afvigelser i Form o. s. v.; til Resten, 226 Prøver, er der intet fundet at indvende vedrørende Ægtheden.

Bedømmelsen af Rodfrugtprøverne er som i tidligere Aar foretaget med Bistand af Statens Rodfrugtforsøg ved Forsøgsleder *J. C. Lunden*.

c. Græsmarksplanter.

I Foraaret 1929 blev der i Kontrolmarkerne udsaaet 23 Prøver Timothe, 12 Prøver Alm. Rajgræs, 3 Prøver Ital. Rajgræs, 95 Prøver Rødkløver, 19 Prøver Alsikekløver og 65 Prøver Hvidkløver, i alt 217 Prøver til Bestemmelse af Sorts- og Stammeægthed. 90 Prøver er udsaaede for Statsfrøkontrollens egen Regning til Undersøgelse af Sortsægtheden af Prøver, modtagne til Efteranalyse af forskellige Firmaers Leveringer. 37 Prøver er indsendte af Frøhandlere og 82 (svarende til 42 Partier, da der i Reglen udsaaes 2 Prøver af hvert Parti) er Prøver af Leveringer fra de Firmaer, som har deres Leveringer af danske Kløverstammer under Ægthedskontrol, og findes omtalt paa Side 768. Endelig er 8 Prøver udsaaede som Maaleprøver eller til Undersøgelse i anden Anledning og derfor ikke medregnede i nedenstaaende Oversigt over Resultaterne.

For 1 af de 127 Prøver, der enten er indsendte af Frøhandlere eller undersøgte for Statsfrøkontrollens Regning, har Stammebetegnelsen været urigtig, medens der i 8 har været en

større eller mindre Indblanding af Planter, der afveg fra den opgivne Sort eller Stamme. Til Resten har der intet været at indvende mod Ægtheden.

I Foraaret 1930 er der udsaaet 148 Prøver af Græsmarksplanter. Resultaterne herfra vil foreligge i Sommeren 1931.

d. Havefrø.

Der er udsaaet 17 Prøver Havegulerod (Karotter) og 11 Prøver Hvidkaal. Af Gulerod var de 8 og af Hvidkaal de 3 Maaleprøver, som ikke medtages i Omtalen af Resultaterne af Kontrol dyrkningen.

Af 9 Gulerodsprøver var 1 ikke sortsægte, medens 7 har faaet Bemærkninger om et for stort Indhold af Rødder med afvigende Farve, varierende fra 1.5 til 10.5 pCt. Enkelte af Prøverne har tillige faaet Bemærkning om afvigende Form, mindre glat Overflade o. s. v.

Af 8 Prøver Hvidkaal, der kun har været opgivet med Sortsnavn, har der for 3 ikke været noget at indvende mod det opgivne Sortsnavn. De øvrige 5 har faaet Bemærkninger, der gaar ud paa, at Antallet af ikke typiske Hoveder var større end i gode Prøver af paagældende Sort.

IX. Differenserne mellem de korresponderende Renhedsbestemmelser.

Af de Frøprøver, hvis Renhed skal bestemmes i Garantiøjemed, udføres der to Analyser med lige store Vægtmængder. Af disse Analyser udregnes derpaa Gennemsnitstallene, undtagen i de Tilfælde, hvor Forskellen mellem de fundne to Renhedsprocenttal er større end det i Erstatningsreglerne fastsatte Analysespillerum. I saa Fald udføres en ny Analyse; denne sidste falder som Regel mellem de to første. I Tabel 7 er i første Rubrik anført, hvor mange Prøver der er undersøgte for Renhed i Garantiøjemed af de forskellige Frøarter, og i de efterfølgende Rubrikker, hvorledes disse Prøver fordeler sig med Hensyn til Forskellen mellem de to foretagne Renhedsbestemmelser.

Tabel 7. Differenserne mellem de korresponderende Renhedsbestemmelser.

Frøart	Antal Prøver	Differensens gennemsnitlige Særrelse i pCt.	Antal Prøver og Procentantal Prøver, i hvilke Differensen er											
			0-0.49		0.50-0.99		1.00-1.49		1.50-1.99		2.00-2.99		3 pCt. og der-over	
			Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.
Rødkløver . . .	435	0.58	233	53.6	126	29.0	48	11.0	20	4.6	6	1.4	2	0.4
Hvidkløver . . .	281	0.97	105	37.4	81	28.8	50	17.8	17	6.0	16	5.7	12	4.3
Alsikekløver . .	113	0.73	47	41.6	40	35.4	17	15.0	5	4.4	2	1.8	2	1.8
Hl.-Sneglebælg	66	0.45	39	59.1	19	28.8	6	9.1	1	1.5	1	1.5	0	0
Lucerne	43	0.56	19	44.2	17	39.5	5	11.6	2	4.7	0	0	0	0
Gul Rundbælg.	83	0.81	33	39.8	18	21.7	21	25.3	9	10.8	2	2.4	0	0
Alm. Kællinget.	50	0.59	23	46.0	19	38.0	3	6.0	4	8.0	1	2.0	0	0
Timothe	102	0.54	56	54.9	27	26.5	13	12.7	6	5.9	0	0	0	0
Alm. Rajgræs . .	424	0.74	183	43.2	129	30.4	63	14.9	26	6.1	19	4.5	4	0.9
Ital. Rajgræs . .	274	0.63	156	56.9	67	24.5	23	8.4	12	4.4	13	4.7	3	1.1
Rajgræs	7	0.47	4	57.1	3	42.9	0	0	0	0	0	0	0	0
Eng-Svingel . . .	319	0.91	124	38.9	89	27.9	47	14.7	21	6.6	30	9.4	8	2.5
Stivbl. Svingel .	7	1.56	1	14.3	3	42.9	1	14.3	0	0	0	0	2	28.5
Ager-Hejre	68	0.59	36	53.0	23	33.8	5	7.4	2	2.9	2	2.9	0	0
Draphavre	33	0.77	13	39.4	11	33.3	5	15.2	2	6.1	1	3.0	1	3.0
Hundegræs	973	1.30	244	25.1	216	22.2	169	17.4	127	13.0	124	12.7	93	9.6
Eng-Rævehale . .	166	2.30	20	12.1	21	12.6	26	15.7	21	12.6	25	15.1	53	31.9
Fioringræs	17	0.78	6	35.3	3	17.7	4	23.5	4	23.5	0	0	0	0
Alm. Rapgræs . .	433	1.63	105	24.2	60	13.9	82	18.9	47	10.9	76	17.6	63	14.5
Eng-Rapgræs . .	103	1.65	18	17.5	19	18.4	15	14.6	11	10.7	22	21.3	18	17.5
Kamgræs	9	0.24	8	88.9	1	11.1	0	0	0	0	0	0	0	0
Runkelroe	351	0.53	209	59.5	105	29.9	23	6.6	5	1.4	7	2.0	2	0.6
Sukkerroe	58	0.53	32	55.2	19	32.8	4	6.9	2	3.4	1	1.7	0	0
Gulerod	130	0.79	48	36.9	42	32.3	24	18.4	12	9.2	2	1.6	2	1.6
Turnips	151	0.50	84	55.6	51	33.8	12	7.9	4	2.7	0	0	0	0
Kaalroe	156	0.40	108	69.2	38	24.4	7	4.5	1	0.6	2	1.3	0	0
Havre	101	0.22	89	88.1	10	9.9	2	2.0	0	0	0	0	0	0
2rd. Byg	279	0.22	253	90.7	23	8.2	3	1.1	0	0	0	0	0	0
6rd. Byg	7	0.15	7	100.0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rug	10	0.36	8	80.0	2	20.0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hvede	27	0.15	26	96.3	1	3.7	0	0	0	0	0	0	0	0
Ært	26	0.87	10	38.5	8	30.8	3	11.5	1	3.8	4	15.4	0	0
Hvidkaal	51	0.50	38	74.5	8	15.7	2	3.9	1	2.0	2	3.9	0	0
Blomkaal	6	0.24	5	83.3	0	0	1	16.7	0	0	0	0	0	0
Rødbede	32	0.79	14	43.8	9	28.1	5	15.6	1	3.1	2	6.3	1	3.1
Tomat	10	0.30	7	70.0	3	30.0	0	0	0	0	0	0	0	0
I alt	5401	—	2411	44.6	1311	24.3	689	12.8	364	6.7	360	6.7	266	4.9

X. Det ondartede Ukrudsfrø.

Efter Reglerne for Frøundersøgelser er følgende Arter at betragte som ondartet Ukrud:

I Græs- og Kløverfrø: Lugtløs Kamille (*Matricaria inodora*), Ager-Gaaseurt (*Anthemis arvensis*), Gul Okseøje (*Chrysanthemum segetum*), Hvid Okseøje (*Chrysanthemum leucanthemum*), Kløversilke (*Cuscuta trifolii*), Storkornet Silke (*Cuscuta sp.*), Vild Gulerod (*Daucus carota*), Vandgrenet Ranunkel (*Ranunculus repens*) samt Brandkorn og Sklerotier; i Kornarterne: Klinte (*Agrostemma githago*), Alm. Hejre (*Bromus secalinus*), Kiddike (*Raphanus raphanistrum*), Kornblomst (*Centaurea cyanus*) samt Brandkorn og Sklerotier.

Til Bestemmelse af Prøvernes Indhold af disse Frøarter undersøges saa store Middelprøver, at de bestaar af ca. 10 000 Frø af den paagældende Kulturfrøart. Af Rødkløver, Lucerne, Rajgræsserne og flere undersøges saaledes 20 g, af Hvidkløver og Alsikekløver 7.5 g, af Hundegræs 10 g, af Korn 0.5 kg o. s. v.

Hvis Varen garanteres »absolut fri for ondartet Ukrud«, eller hvis særlig Undersøgelse forlanges (f. Eks. for Silke), skal der undersøges mindst 50 g af Hvidkløver, Alsikekløver og Timothe, medens der af Rødkløver og Frø af lignende Størrelse undersøges 100 g. Er Prøven ikke stor nok, meddeles det Indsenderen.

I Tabel 8 findes Resultaterne af disse Undersøgelser for Græs- og Kløverfrø. Opgørelsen omfatter kun Prøver af rensede Varer, saaledes som de gaar i Handelen direkte til Udsæd, idet man anser det for at være af mindre Interesse, hvorledes Prøver af Raavarer eller delvis rensede Varer forholder sig med Hensyn til Indhold af Ukrud.

For hver Kulturfrøart er i Tabellens første Rubrik anført, hvor mange Prøver der i alt er undersøgt, og i de følgende Rubrikker er angivet, hvorledes de undersøgte Prøver grupperer sig med Hensyn til Indhold af hver Art af ondartet Ukrud.

I Afsnittet længst til højre i Tabellen er endvidere angivet, hvorledes Prøverne fordeler sig med Hensyn til Forekomsten af alle Arter af ondartet Ukrud under eet.

Det ses af denne Afdeling af Tabellen, at der i 1073. Prøver ikke er fundet ondartet Ukrud af nogen Art, og i 385 Prøver er fundet under 100 Frø pr. kg, hvilket dækkes af Er-

Tabel 8. Oversigt over Forekomsten af ondartet Ukrud i Frøprøver.

Frøart	Antal Prøver i alt	Lugtløs Kamille (<i>Matricaria inodora</i>)				Ager-Gaaseurt (<i>Anthemis arvensis</i>)				Gul Okseøje (<i>Chrysanthem. segetum</i>)				Hvid Okseøje (<i>Chrysanthem. leucanthemum</i>)				Vild Gulerod (<i>Daucus carota</i>)				Vandgrenet Ranunkel (<i>Ranunculus repens</i>)				Ondartet Ukrud i alt			
		Antal Prøver med Antal Korn pr. kg				Antal Prøver med Antal Korn pr. kg				Antal Prøver med Antal Korn pr. kg				Antal Prøver med Antal Korn pr. kg				Antal Prøver med Antal Korn pr. kg				Antal Prøver med Antal Korn pr. kg							
		0	0 til 100	100 til 1000	ov. 1000	0	0 til 100	100 til 1000	ov. 1000	0	0 til 100	100 til 1000	ov. 1000	0	0 til 100	100 til 1000	ov. 1000	0	0 til 100	100 til 1000	ov. 1000	0	0 til 100	100 til 1000	ov. 1000	0	0 til 100	100 til 1000	ov. 1000
Rødkløver	438	382	46	10	0	218	121	93	6	425	13	0	0	424	12	2	0	149	109	169	11	404	33	1	0	61	98	259	20
Hvidkløver	213	180	0	32	1	131	0	78	4	213	0	0	0	205	0	8	0	212	0	1	0	212	0	1	0	116	0	92	5
Alsikekløver	148	115	0	33	0	126	0	22	0	147	0	1	0	142	0	6	0	144	0	4	0	148	0	0	0	101	0	46	1
Humle-Sneglebælg	91	89	2	0	0	55	13	23	0	91	0	0	0	91	0	0	0	90	1	0	0	69	19	3	0	47	16	28	0
Lucerne	130	130	0	0	0	130	0	0	0	130	0	0	0	130	0	0	0	91	33	6	0	130	0	0	0	91	33	6	0
Gul Rundbælg	75	75	0	0	0	70	5	0	0	75	0	0	0	75	0	0	0	72	2	1	0	75	0	0	0	68	5	2	0
Alm. Kællingetand	74	74	0	0	0	73	1	0	0	74	0	0	0	73	1	0	0	60	9	5	0	74	0	0	0	59	9	6	0
Timothe	163	66	0	42	55	127	0	18	18	161	0	2	0	70	1	50	42	162	0	1	0	159	0	4	0	49	1	19	94
Alm. Rajgræs	255	207	43	5	0	104	62	88	1	251	4	0	0	236	18	1	0	255	0	0	0	184	62	9	0	71	67	115	2
Italiensk Rajgræs	152	124	18	10	0	52	47	52	1	150	2	0	0	144	8	0	0	150	2	0	0	116	34	2	0	42	44	65	1
Eng-Svingel	113	95	15	3	0	80	21	12	0	112	0	1	0	107	6	0	0	112	1	0	0	64	40	9	0	44	41	27	1
Stivbl. Svingel	17	17	0	0	0	16	0	1	0	17	0	0	0	17	0	0	0	17	0	0	0	16	0	1	0	15	0	2	0
Ager-Hejre	111	90	19	2	0	49	30	32	0	110	1	0	0	100	9	2	0	107	4	0	0	101	10	0	0	36	34	41	0
Draphavre	71	71	0	0	0	71	0	0	0	71	0	0	0	71	0	0	0	71	0	0	0	71	0	0	0	71	0	0	0
Hundegræs	157	101	26	30	0	120	25	12	0	155	2	0	0	141	13	3	0	151	2	4	0	69	43	45	0	35	37	84	1
Eng-Rævehale	33	30	0	3	0	33	0	0	0	33	0	0	0	33	0	0	0	32	0	1	0	26	0	7	0	23	0	10	0
Fioringræs	20	20	0	0	0	20	0	0	0	20	0	0	0	20	0	0	0	20	0	0	0	20	0	0	0	20	0	0	0
Alm. Rapgræs	52	46	0	6	0	45	0	5	2	52	0	0	0	46	0	4	2	50	0	2	0	49	0	3	0	38	0	9	5
Eng-Rapgræs	68	67	0	1	0	67	0	1	0	68	0	0	0	66	0	2	0	68	0	0	0	68	0	0	0	64	0	4	0
Fløjlsgræs	21	19	0	2	0	20	0	1	0	21	0	0	0	14	0	7	0	21	0	0	0	21	0	0	0	12	0	9	0
Kamgræs	11	11	0	0	0	11	0	0	0	11	0	0	0	10	0	1	0	11	0	0	0	11	0	0	0	10	0	1	0
I alt...	2413	2009	169	179	56	1618	325	438	32	2387	22	4	0	2215	68	86	44	2045	163	194	11	2087	241	85	0	1073	385	825	130

statningsreglernes Spillerum ved Garantien »fri for ondartet Ukrud«. Af de undersøgte 2413 Prøver opfylder altsaa 1458 denne Garanti. Kun 130 Prøver, altsaa 5.4 pCt., indeholder over 1000 Frø af ondartet Ukrud pr. kg. Oftest forekommer disse større Mængder i Timothe, der ret almindeligt indeholder Lugtløs Kamille og Hvid Okseøje.

Foruden i de i Tabellen nævnte Kulturfrøarter er ondartet Ukrudsfrø af forskellige Arter fundet i 9 af 10 Prøver Blodkløver og i 38 af 53 Prøver Blandfrø.

Frø af *Storkornet Silke* er ved Undersøgelse af de foran nævnte Mængder kun fundet i 7 af 438 Prøver Rødkløver og i 1 af 130 Prøver Lucerne; i alle Tilfælde er de fundne Mængder ganske smaa. Frø af *Kløversilke* er fundet i 7 af 438 Prøver Rødkløver og i 1 af 148 Prøver Alsikekløver; ogsaa her er de fundne Mængder i alle Tilfælde smaa.

Med Hensyn til Undersøgelsen for og Bedømmelsen af Silke har der i det forløbne Aar været rettet forskellige Forespørgsler til Statsfrøkontrollen. Der skal herom meddeles følgende:

Naar en særlig Silkebestemmelse forlanges, undersøges der af Alsikekløver og Hvidkløver 50 g, af de andre Arter af Græsmarksbælgplanter 100 g af hver Frøprøve. De fundne Silkefrø undersøges nøje til Bestemmelse af, om de er udviklede eller golde. De sidstnævnte anføres ikke som Silke; men det angives i Anmærkningsrubrikken paa Analysebeviset, at der er fundet umoden Silke i Prøven.

De udviklede Silkefrø, der findes, deles paa et justeret 1 mm rundhullet Sold. De, der gaar igennem Soldet, betegnes som »Smaakornet Silke« eller »Kløversilke«, da det næsten udelukkende er Frø af denne Art, der passerer Hullerne i Soldet; de, der tilbageholdes paa dette, kaldes »Storkornet Silke« (*Cuscuta sp.*) uden nøjere Bestemmelse og Angivelse af, hvilken Art de tilhører. Det omhandlede Sold faas hos Firmaet Ad. Zwickert, Dänische Strasse 23—25, Kiel.

I Tyskland deles Silkefrøene i Henhold til »Die technischen Vorschriften für die Prüfung von Saatgut« i tre Størrelser ved Hjælp af to Sold med en Maskevidde af henholdsvis 1 mm og 1.25 mm. De, der gaar igennem 1 mm Soldet, betegnes som »klein«, de, som bliver paa 1 mm Soldet, men gaar igennem 1.25 mm Soldet, kaldes »mittelgross«; de, som

bliver paa dette sidste, betegnes som »gross«. Da man imidlertid i Polen, hvorfra vi i de senere har faaet største Delen af det importerede Rødkløverfrø, ligesom her kun deler Silkefrøene paa et 1 mm Sold, har vi efter Aftale med Frøhandlerorganisationerne besluttet indtil videre fortsat at dele de fundne Silkekorn i 2 Grupper, Smaakornet og Storkornet Silke, ved Sigting paa et 1 mm Sold.

Hvad Indhold af ondartet Ukrud i Prøver af Korn angaar, skal anføres følgende:

Af Kiddike har der i 98 af 184 Prøver Havre været gennemsnitlig 44 Korn pr. kg. Desuden forekom Kiddike i 12 af 417 Prøver 2-rd. Byg med et Gennemsnit af 29 Korn pr. kg og i 4 af 11 Prøver 6-rd. Byg med 75 Korn pr. kg.

Kornblomst er fundet i 81 af 184 Prøver Havre med 21 Korn pr. kg i Gennemsnit og i 13 af 417 Prøver 2-rd. Byg med gennemsnitlig 3 Korn pr. kg. Klinte er fundet i 19 af 184 Prøver Havre med gennemsnitlig 12 Korn pr. kg, og i 1 af 417 Prøver 2-rd. Byg fandtes 2 Korn pr. kg. Alm. Hejre fandtes i 1 af 184 Prøver Havre med 12 Korn pr. kg.

Sklerotier af Meldrøjersvampen (*Claviceps purpurea*) er fundet i 36 af 163 Prøver Timothe, i 4 af 255 Prøver Alm. Rajgræs, i 6 af 152 Prøver Ital. Rajgræs, i 7 af 113 Prøver Eng-Svingel, i 12 af 111 Prøver Ager-Hejre, i 7 af 71 Prøver Draphavre, i 18 af 157 Prøver Hundegræs, i 4 af 33 Prøver Eng-Rævehale, i 3 af 52 Prøver Alm. Rapgræs, i 17 af 68 Prøver Eng-Rapgræs, i alle de undersøgte 21 Prøver af Fløjlgræs, i 8 af 11 Prøver Kamgræs samt i 8 af 53 Prøver Blandfrø. Endvidere fandtes de i 28 af 438 Prøver Rødkløver, i 7 af 213 Prøver Hvidkløver, i 2 af 148 Prøver Alsikløver, i 2 af 91 Prøver Hl.-Sneglebælg, i 7 af 130 Prøver Lucerne, i 4 af 75 Prøver Gul Rundbælg og i 1 af 74 Prøver Alm. Kællingetand. Tillige er de fundet i enkelte Prøver af 2-rd. Byg. I Reglen forekommer disse Sklerotier kun i ringe Mængde. I 7 af 21 Prøver Fløjlgræs fandtes de dog i større Antal.

Sklerotier af Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) er fundet i 51 af 438 Prøver Rødkløver, i 4 af 213 Prøver Hvidkløver, i 1 af 91 Prøver Hl.-Sneglebælg, i 3 af 75 Prøver Gul Rundbælg og i 2 af 10 Prøver Blodkløver. Kløverens Traadkølle (*Typhula trifolii*) er fundet i 3 af 438 Prøver Rødkløver, i 1 af 213 Prøver Hvidkløver og i 1 af 75 Prøver Gul Rundbælg. I alle Tilfælde er der kun fundet enkelte af disse Sklerotier i Prøverne.

Draphavre-Brand (*Ustilago perennans*) er fundet i 11 af 71 Prøver Draphavre, men kun i ringe Mængde. Hejre-Brand (*Ustilago bromivora*) er fundet i 65 af 111 Prøver Ager-Hejre; i 15 af Prøverne fandtes disse Brandkorn i større Antal. Alle 21 Prøver af Fløjlgræs indeholdt Brandkorn (*Tilletia holci*); i 15 af Prøverne fandtes de i større Antal.

Aksbakteriose i Hundegræs (*Erwinia Rathayi*) er fundet i 82 af 157 Prøver Hundegræs. Indholdet af angrebne Korn svingede mellem 500 og 11000 pr. kg med et Gennemsnit af 3006.

XI. Dyr, fundne i Frøprøverne.

Ligesom det var Tilfældet i Afsnittet om ondartet Ukrud og Sklerotier i Markfrø, omhandler Meddelelserne i dette Af-snit kun Efteranalyserne.

Ved alle de i Aarets Løb foretagne 33 Efteranalyser af Eng-Rævehale er der fundet Larver af Rævehale-Myggen (*Oligotrophus alopecuri*). Prøverne indeholdt mellem 8000 og 264 000 angrebne Frø pr. kg. Gennemsnitlig var 11.1 pCt. af Varens Vægt ødelagt af Larven.

Dværg-Rundorm eller »Aal« (*Tylenchus sp.*) er fundet i 76 af 157 Prøver Hundegræs med gennemsnitlig 1757 angrebne Korn pr. kg og i 5 af 21 Prøver Fløjlsgæs med et Gennem-snit af 2000 angrebne Frø pr. kg.

I Prøver af Draphavre er ofte et større eller mindre Antal af Frøene gnavede af Larver, saaledes at de paagældende Frø er ødelagte, og ved Frøanalysen maa henregnes til Affald.

Professor, Dr. M. Thomsen, Landbohøjskolen, der har haft en angreben Prøve til Undersøgelse, meddeler, at der i denne fandtes 1) en Galmyglarve og 2) smaa Fluellarver, antagelig nær beslægtet med Fritfluen. Bestemmelse af Arterne kræver en Klækning af Larverne.

Af 71 Prøver Draphavre var de 68 mere eller mindre angrebne af disse Larver. Det mindste Antal Larver, der er fundet, er 2330, det største 25 660 pr. kg. Gennemsnitligt fandtes i de 68 Prøver 11 920 angrebne Korn pr. kg. Da et kg Draphavre indeholder ca. 300 000 Frø, er det altsaa gennemsnitligt henved 4 pCt., der er ødelagt af Larver.

Angrebet har ogsaa i de foregaaende Aar været almindeligt i de Prøver af Draphavre, som Statsfrøkontrollen har haft til Undersøgelse.

XII. Havefrø.

I Tabel 9 er anført Gennemsnitstal henholdsvis for Aaret $\frac{1}{7}$ 1929— $\frac{30}{6}$ 1930 og for Tiaaret $\frac{1}{7}$ 1920— $\frac{30}{6}$ 1930. Ved Gennemsnitsberegningen udelades for hver Art de laveste Resultater, saaledes som det fremgaar af Tabellen. Ved Afgørelsen af, om et Resultat skal indgaa i Gennemsnitsberegningen, følges den Regel at udelade alle Resultater, der ligger mindst lige saa meget under Gennemsnitstallet for den paagældende

Tabel 9. Oversigt over Resultaterne af de undersøgte Havefrøprøver.

Frøart	Gennemsnitstallene for de fra $\frac{1}{7}$ 1929— $\frac{20}{6}$ 1930 undersøgte Prøver					Gennemsnitstallene for de fra $\frac{1}{7}$ 1920— $\frac{30}{6}$ 1930 undersøgte Prøver		
	Antal under- søgte Prøver	Spirehastighed	Spireevne	Ikke med- regnede Prøver		Spirehastighed	Spireevne	Antal Prøver, under- søgte for Spire- evne
				Antal	med lavere Spireevne end pCt.			
Løg (<i>Allium cepa</i>)	18	67.0	76.1	1	44	60.5	72.8	377
Porre (<i>Allium porrum</i>)	20	74.2	87.4	1	56	62.3	79.3	402
Rødbede (<i>Beta vulgaris rubra</i>)	116	75.9	80.3 ¹⁾	4	47	69.3	74.3 ²⁾	918
Spinat (<i>Spinacia oleracea</i>)	107	69.2	86.3	10	59	63.4	80.8	723
Hvidkaal (<i>Brassica oleracea capitata alba</i>)	267	73.6	85.5	29	60	71.3	85.2	2678
Rødkaal (<i>Brassica oleracea capitata rubra</i>)	31	69.8	83.7	3	62	69.8	85.8	498
Spidskaal (<i>Brassica oleracea capitata elliptica</i>)	21	65.4	76.8	1	62	76.9	87.3	170
Rosenkaal (<i>Brassica oleracea capitata gemmifera</i>)	10	67.1	81.5	—	—	73.3	86.7	235
Grønkaal (<i>Brassica oleracea acephala</i>)	11	84.2	91.1	—	—	77.4	88.8	267
Blomkaal (<i>Brassica oleracea botrytis</i>)	216	70.5	87.4	17	70	72.0	85.8	1540
Radis (<i>Raphanus sativus radricula</i>)	57	70.7	83.4	2	58	67.8	80.0	588
Ært (<i>Pisum sp.</i>) {	58	92.3	94.5	3	80	88.9	90.7	366 ³⁾
Markært	106	95.2	97.5	2	80	90.3	93.4	383 ³⁾
Bønne (<i>Phaseolus vulgaris</i>)	23	96.4	97.4	2	80	88.0	92.7	823
Agurk (<i>Cucumis sativus</i>)	24	84.3	88.3	3	47	82.8	90.6	471
Persille (<i>Petroselinum sativum</i>)	22	54.6	70.1	1	32	55.3	66.6	429
Selleri (<i>Apium graveolens</i>)	11	37.5	61.3	—	—	47.9	66.1	163
Tomat (<i>Solanum lycopersicum</i>)	25	76.7	90.7	1	70	56.0	86.5	186
Salat (<i>Lactuca sativa</i>)	14	75.8	86.4	—	—	81.3	88.4	248

¹⁾ Gennemsnitsvægten af 1000 Frøhoveder = 13.2 g.

²⁾ Gennemsnitsvægten af 1000 Frøhoveder = 13.4 g.

³⁾ Kun for 1926—1930.

Art, som dette ligger under 100; dog maa der i Almindelighed ikke udgaa over 10 pCt. af det samlede Antal Resultater for Arten. Helt kan Reglen imidlertid ikke følges; i visse Tilfælde maa den suppleres med et Skøn under Hensyn til samtlige foreliggende Omstændigheder.

Som det ses af Tabellen, er Gennemsnitstallene beregnede særskilt for Mark- og Haveærter. Da denne Adskillelse ved Beregningen kun har været gennemført i de 4 sidste Aar, er Tallene i Rubrikkerne for Tiaaret saaledes kun Gennemsnit for 4 Aar.

Da det er et meget lille Antal Prøver af Havefrø, som undersøges for Renhed, er der ikke tilstrækkeligt Grundlag til Beregning af Gennemsnitstal herfor.

Ogsaa en Del af Tallene for Spireevne hviler, som det ses af Tabellens første Rubrik, paa saa svagt et Grundlag, at de som Udtryk for Artens normale Spireevne maa tages med et vist Forbehold.

XIII. Prøveudtagning og Plombering.

Det behøver ikke nogen nærmere Paavisning, at Tilvejebringelsen af de Prøver, som skal undersøges, er bestemmende for Værdien af hele Statsfrøkontrollens Virksomhed. Er Prøverne ikke tilvejebragt saaledes, at de nøje svarer til det Parti, hvoraf de er udtagne, bliver Resultatet af Prøvens Undersøgelse — trods al minutøs Nøjagtighed ved selve Analysearbejdet — uden Værdi. Det er derfor klart, at Udtagning af Prøver er et Arbejde, der ikke kan ofres for megen Omhu. Drejer det sig om at skaffe Bevis for, at en bestemt Prøve, hvoraf Analyse foreligger, svarer til et bestemt Parti, er det ikke nok, at Prøven er udtaget omhyggeligt; der maa ogsaa kunne føres Bevis for, at Prøven er udtaget af det Parti, der er Spørgsmaal om.

En Modtager maa, for at kunne føre Bevis for, at en Prøve, han lader udtage, er udtaget af et bestemt Parti, forlange, at Frøet leveres i plomberede Sække, og at Prøveudtageren forseglar eller plomberer Prøven og paafører dens Mærkeseddel Bemærkning om, hvorledes Partiet var plomberet, inden Prøveudtagningen begyndte. Lader en Leverandør Prøve udtage, inden Partiet afsendes, maa han for at kunne føre Bevis

for, at Prøven er udtaget af det paagældende Parti, lade Prøveudtageren plombere Partiet og paaføre Prøven Bemærkning herom.

Skønt Statsfrøkontrollen gennem en lang Aarrække har paataget sig at udføre Prøveudtagning af Frøpartier, for hvem der maatte ønske det, og i de sidste 18—20 Aar tillige har plomberet Partier, der var taget Prøve af, saafremt dette ønskedes, har denne Side af Statsfrøkontrollens Virksomhed ikke været Genstand for nærmere Omtale i tidligere Aarsberetninger, bl. a., fordi der ikke har foreligget nogen let tilgængelig Oversigt over Omfanget af Prøveudtagningen og Plomberingen.

Fra Beretningsaarets Begyndelse, 1. Juli 1929, indførte man imidlertid for at lette de plomberede Partiers Identificering den Fremgangsmaade, at ethvert Parti, der plomberes af Statsfrøkontrollen, forsynes med et Plomberingsnummer, og i Tilslutning dertil giver Prøveudtagerne paa et skematisk Kort Frøkontrollen Indberetning om hver foretagen Plombering. Disse Indberetninger danner Grundlaget for den i Tabel 10 meddelte Oversigt.

Naar Statsfrøkontrollen efter Prøveudtagning plomberer et Parti, forsynes hver Sæk under Plomben med en Mærkeseddel med følgende Tekst: *Statsfrøkontrollens Plomberings Nr. . . .* Statsfrøkontrollens Plombe paa denne Sæk betyder *kun* at Statsfrøkontrollen d. . . af det paagældende Parti har udtaget Prøve.

Paa disse Sedler stemples Partiets Plomberingsnummer, der bestaar af et Bogstav efterfulgt af selve Nummeret. Desuden paastemples Datoen for Plomberingen.

Til Brug for Frøpartier, der skal eksporteres, fremstilles der foruden Sedler med dansk ogsaa Sedler med tysk og engelsk Tekst.

Naar det i Sedlernes Tekst er anført, at Plomberingen kun tjener til Partiets Identificering, er det for at gøre opmærksom paa Forskellen mellem denne Plombering og den »Statsplombering«, man i Sverige og flere andre Lande foretager, og ved hvilken Betingelsen for at plombere et Parti er, at dette er af en vis Kvalitet, saaledes at Plomben altsaa bliver en Kvalitetsgaranti. En saadan Plombering paatager Statsfrøkontrollen sig ikke.

I Tabel 10 findes en Oversigt over, hvor mange Partier og hvor mange Sække af de forskellige Frøarter Statsfrøkontrollen har plomberet i Aaret $\frac{1}{7}$ 1929— $\frac{30}{6}$ 1930.

Paa Grundlag af det Antal Sække, der er plomberet, har man anslaaet, hvor store Vægtmængder der er plomberede af

Tabel 10. Oversigt over, hvor mange Partier og hvor mange Sække Statsfrøkontrollen har plomberet fra $\frac{1}{7}$ 1929— $\frac{30}{6}$ 1930.

Frøart	Antal Partier	Antal Sække	kg (anslaet)
Rødkløver.....	58	1803	180300
Hvidkløver.....	24	368	36800
Alsikekløver.....	16	460	46000
Hl.-Sneglebælg.....	14	318	31800
Lucerne.....	9	188	18800
Gul Rundbælg.....	8	100	10000
Alm. Kællingetand.....	8	87	8700
Blodkløver.....	1	10	1000
Timothe.....	33	1426	142600
Alm. Rajgræs.....	54	4835	362600
Ital. Rajgræs.....	48	4183	292800
Eng-Svingel.....	83	6411	416700
Ager-Hejre.....	23	801	40000
Draphavre.....	4	374	18700
Hundegræs.....	139	17812	890600
Eng-Rævehale.....	11	388	13600
Fioringræs.....	8	177	17700
Alm. Rapgræs.....	18	491	24600
Eng-Rapgræs.....	19	657	32800
Kamgræs.....	3	38	1900
Andre Græsser.....	7	214	13200
Runkelroe.....	231	23094	1154700
Sukkerroe.....	22	1811	90600
Gulerod.....	105	1544	77200
Turnips.....	120	4042	404200
Kaalroe.....	106	3170	317000
Rødbede.....	23	1035	—
Hvidkaal.....	53	602	—
Blomkaal.....	29	64	—
Anden Kaal.....	22	79	—
Tomat.....	12	70	—
Ræddike.....	6	8	—
Spinat.....	5	93	—
Andre Havefrøarter.....	8	200	—
Andre Plantearter.....	3	128	—
I alt...	1333	77081	—

de forskellige Markfrøarter og anført Tal herfor i Tabellen. Det bør i denne Forbindelse nævnes, at det oftere forekommer, at et plomberet Parti aabnes for at renses eller for at indgaa i en Blanding, der maaske igen senere plomberes. Det samme Frø kan saaledes eventuelt optræde i den fremlagte Oversigt mere end een Gang.

Denne Plombering er i det forløbne Aar foretaget af nedenævnte af Statsfrøkontrollen ansatte Prøveudtagere:

Landbrugskandidat H. C. Bækgaard, København. — Kontrolassistent Holger Godsted, Sønderborg. — L. Plambech, Glostrup. — Overportør H. Klein, Herfølge. — Assistent Johannes Andreasen, Jyderup. — Landinspektør Jørgen Lampe, Kallundborg. — Konsulent Martin Olsen, Slagelse. — Konsulent Elias Lund, Horslunde. — Forpagter N. D. Møller, Odense. — Partikulier V. Andersen, Eskildstrup. — Landbrugskandidat C. A. Knudsen, Taulov. — Proprietær P. N. Secher, Viby J. — Gaardejer J. Knudsen, Roskilde. — Konsulent P. O. Overgaard, Holstebro. — Trafikassistent A. F. Faurschou, Hjørring. — Assistent A. L. Larsen, Svendborg.

Naar det ønskes, foretager Statsfrøkontrollen ogsaa Prøveudtagning uden at plumbere Partierne efter denne. Overflødig er en saadan Plombering, som foran berørt, i mange Tilfælde, naar det drejer sig om hos en Modtager at udtage Prøve af et Parti, der staar med Leverandørens Plombe. En Bemærkning paa den udtagne og plomberede Prøve om, hvorledes Partiet før Prøveudtagningen var plomberet, er da fyldestgørende.

I mange Tilfælde foretager Statsfrøkontrollen dog ogsaa Prøveudtagning af Partier, der er uplomberede inden Prøveudtagningen, og som heller ikke efter denne plomberes. Naar Prøveudtagningen sker saaledes, kan der ikke tilvejebringes noget Bevis for, at de Resultater, som Undersøgelse af Prøven i Laboratoriet og Kontrolmarken giver, angaar et bestemt Parti. Naar man alligevel ønsker Statsfrøkontrollens Medvirken til denne Prøveudtagning, er det antagelig, fordi man derigennem mener at faa bedst mulig Sikkerhed for, at selve Prøveudtagningen udføres paa bedste Maade.

Ogsaa i Forbindelse med den selvvirkende Kontrol udtager Statsfrøkontrollen Prøver. Som nævnt Side 771, udtages disse Prøver af de afvejede Leveringer, der staar færdige til Afsen-

delse. Den Levering, hvoraf Prøven er udtaget, forsynes med Statsfrøkontrollens Plombe. Foruden de foran nævnte Prøveudtagere har Statsfrøkontrollen antaget enkelte andre, der kun beskæftiger sig med den Prøveudtagning, der staar i Forbindelse med den selvvirkende Kontrol. Hos nogle Firmaer er det ikke Statsfrøkontrollen, men Kongelig Vejer og Maaler, der foretager denne Prøveudtagning. Statsfrøkontrollens Prøveudtagere har tilsammen i det forløbne Aar anvendt 3872 Timer paa Prøveudtagning.

XIV. Frøkontrolkommissionen og Personalet ved Statsfrøkontrollen 1929—30.

Omkring Udløbet af Sæsonen 1929—1930 har Frøhandler *F. Manford* af Helbredshensyn ønsket at trække sig tilbage som Medlem af Frøkontrolkommissionen, hvorefter Landbrugsministeriet under 29. August 1930 har beskikket Direktør *J. Gjelstrup*, Aabenraa, som Medlem af denne.

Med Hensyn til Personalet skal anføres, at fast videnskabelig Assistent Frøken *Dora Lauesen* efter 39 Aars Virksomhed ved Statsfrøkontrollen efter Ansøgning er afskediget med Pension fra 1. April 1930 at regne. Imidlertid kan vi stadig glæde os over Samarbejdet med Frøken *Lauesen*, der nu arbejder her nogle Timer daglig, navnlig med Undersøgelser vedrørende Avlssted. Fra 1. April 1930 er Landbrugskandidat med udvidet Eksamen fra Landbohøjskolen *Alf Hernø*, der siden 1924 har været ansat som Medhjælper ved Undersøgelserne i Kontrolmarkerne, konstitueret som fast videnskabelig Assistent; Assistent *Hernø* har for en væsentlig Del overtaget Forsøgsleder *Holmgaards* Arbejde. Fra 1. November 1929 er Underassistent Frøken *Margrethe Steffensen* udnævnt til fast Assistent. Fra samme Dato er Underassistent Frøken *Ellen Lund* og fra 1. Oktober 1929 Underassistent Frøken *Elisabeth Wilkens* efter Ansøgning fratraadt deres Stillinger. Følgende er i den omhandlede Sæson ansatte som Underassistenter: Frøknerne *Olga Thorsøe* (1. Oktober 1929), *Ivy Bjerre* (1. Februar 1930), *Gudrun Fischer-Møller* (1. April 1930) samt Fru *Alfrida Kronbæk* (1. April 1930).

**XV. Oversigt over Statsfrøkontrollens Regnskab
fra 1. April 1929 til 31. Marts 1930.**

Paa Side 799 findes en tabellarisk Oversigt over Regnskabet i Finansaaret 1929—30. Den samlede Indtægt for Analyser m. m. har været Kr. 192 771.97, hvilket er Kr. 22 771.97 mere end budgetteret. Udgiften, Kr. 196 375.38, har været Kr. 9 981.93 større end anslaaet paa Budgettet. Statstilskudet udgør Kr. 3 603.41, hvilket er Kr. 12 790.04 mindre end budgetteret. Statsfrøkontrollens Tilgodehavende fra 1928—29, som ved Finansaarets Begyndelse udgjorde Kr. 48 726.28 (heraf kun indgaaet Kr. 48 620.09), var for 1929—30 ved Aarets Slutning Kr. 53 565.31.

Det skal bemærkes, at nedenanførte Beløb, der ikke kommer til Udbetaling, er udeladte i omstaaende Oversigt, hvorimod de i Statsregnskabet er opførte som Statstilskud.

1. 8 pCt.s Bidrag til Pensionsfonden	Kr. 7 631.00
2. Assurancepræmie til Statsbrandforsikringsfonden	» 96.00
3. Rente og Afskrivning af den i fast Ejendom og Anlæg anbragte Kapital	» 19 454.00

Oversigt over Statsfrøkontrollens Regnskab
fra 1. April 1929 til 31. Marts 1930.

	Kr.	Øre
Indtægter:		
9390 fuldstændige Analyser à 3 Kr.—12.50 Kr.....	66607	05
5329 Spiringsbestemmelser à 1.60 Kr.—9 Kr.....	23532	68
2126 Renhedsbestemmelser à 1.40 Kr.—6 Kr.....	7312	27
165 Silkebestemmelser à 3.20 Kr.—4 Kr.....	628	80
585 Ægtheds- og Avlsstedsbestemmelser.....	2344	50
476 Vandindholdsbestemmelser à 1,125 Kr.—1,25 Kr.	594	87
379 II-Analyser.....	3575	29
Andre Laboratorieundersøgelser.....	9212	19
Tilgodehavende fra Finansaaret 1927—1928.....	50	76
» » » 1928—1929.....	48620	09
Godtgørelse for Kontrol dyrkning af Saasæd og Roefrø m. m.	8250	08
» » » Prøveudtagning, Rejser og Afgørelse af Erstatningssager m. m.	12431	30
» » » Indkaldelse af Prøver, Udarbejdelse af Oversigter m. m.	5687	10
» » » Udlæg til Telegrammer, Telefon, Porto, Klarering, Fragt m. m.	375	43
» » » Frøsamlinger, Prøveposer, Duplikater m. m.	1686	11
» » » Opbevaring af Prøver.....	193	50
» » » Udfærdigelse af Udførselsattester m. m.	421	50
» » » Udvejning, Pakning og Registrering af Prøver for Fællesudvalget for Prøvedyrkning af Køkkenurter	297	75
» » » for meget erlagt Abonnementsafgift for Høstet i Tiden $\frac{1}{4}$ 1927— $\frac{80}{100}$ 1929.....	180	00
» » » Aarsberetninger og forskellige andre Tryksager.	208	55
Indvundne Renter.....	562	15
Tilskud fra Statskassen.....	3603	41
Kr.	196375	38

	Kr.	Øre
Udgifter:		
Lønninger til Direktøren og Personalet (ca. 65 Personer).....	140625	72
Godtgørelse for Overarbejde.....	71	82
Bygningsudgifter og Skatter.....	3541	25
Brændsel, Belysning, Rengøring m. m.	7610	00
Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar og øvrige Rekvisitter	3924	93
Forskellige Udgifter (Telefon, Porto, Telegrammer m. m. 5717,01 Kr.; Trykningsudgifter, Papir, Protokoller, Skrivemateriale m. m. 6824,00 Kr.; Glas- og Manufakturvarer m. m. til Analysearbejde 959,63 Kr.; Udgifter til Forhave, Forsøgshave, Udstillingsmateriale, Fotografering m. m. 378,89 Kr.; Udgifter, der refunderes, til Prøveudtagning, Rejser, Fragt, Klarering, Transport m. m. 16145,88 Kr.; Udgifter, der refunderes, ved Kontrol dyrkning af Saasæd, Roefrø m. m. 7111,32 Kr.; forskellige andre Udgifter 815,00 Kr.).....	37951	73
Rejse- og Repræsentationsudgifter.....	1370	28
Frøkontrolkommissionens Møder.....	916	45
Bidrag til »Den internationale Frøkontrolassociation«.....	363	20
Kr.	196375	38